НАРОДНА АРМІЯ
11 травня, 2017
#19 {5499}

ЯКІ СОЦІАЛЬНІ ВИПЛАТИ ЗРОСТУТЬ І НА СКІЛЬКИ?

Нещодавні зміни до деяких законів збільшили розміри виплат родинам загиблих бійців та інвалідам АТО, а ще ліквідували деякі колізії в чинному законодавстві стор. 14

ІСПИТ НА ЧОРНИЙ БЕРЕТ СКЛАДАЮТЬ НАВІТЬ ЗАГАРТОВАНІ ВІЙНОЮ МОРПІХИ

ДЛЯ НИХ ЦЕ ЩОСЬ ПОДІБНЕ ДО СВЯЩЕННОГО ТАЇНСТВА ПОСВЯТИ НА ЧЛЕНСТВО В ЗАКРИТОМУ ВІЙСЬКОВОМУ ОРДЕНІ

стор. 4-5

ЛУГАНСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ЛІЦЕЙ ВІДРОДИВСЯ З НУЛЯ

Сьогодні цей навчальний заклад після вимушеної передислокації готується до першого випуску кадетів стор. 19

ВОНИ ЗАХИЩАЮТЬ УКРАЇНУ

Дмитру тільки 22 роки. Із них більше року він воює на Донбасі. За цей час змужнів і подорослішав. Удома чекає кохана дівчина, якій він шле вітання стор. 6, 8

БЕЗПЕКА АРСЕНАЛІВ — ПРОБЛЕМА НЕ ЛИШЕ ВІЙСЬКОВИХ,

або Про висновки з надзвичайних подій на цих об'єктах стор. 10

БЕЗ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ НЕ БУЛО Б ВІЙНИ СПРАВЖНЬОЇ

«Я більше боюся трьох газет, ніж сотні багнетів»
Наполеон стор. 12-13

ВИ — УЧАСНИК АТО, І ВАМ НЕМАЄ ДЕ ЖИТИ? БЕРІТЬ КРЕДИТ НА ПІЛЬГОВИХ УМОВАХ

стор. 16

«НЕПОМІТНІ» ТРУДІВНИКИ ВІЙНИ

Сучасне військо важко уявити без якісного оперативного забезпечення стор. 7

БРОНЕАВТОМОБІЛЬ «БАРС-8» ПРОХОДИТЬ ДЕРЖАВНІ ВИПРОБУВАННЯ

Цей бронеавтомобіль пройде 10 000 кілометрів у різних дорожніх умовах стор. 11

15 РОКІВ БЕЗ ЛОБАНОВСЬКОГО

7 травня 2002 року в Запоріжжі на останніх хвилинах матчу «Динамо» з місцевим «Металургом» легендарному тренерові киян Валерію Лобановському стало зле стор. 21

УКРАЇНЦІ Є ПОВНОПРАВНИМИ УЧАСНИКАМИ ПЕРЕМОГИ НАД НАЦИЗМОМ

І НЕ ДОЗВОЛЯТЬ ВИКОРИСТОВУВАТИ ЦІ ІСТОРИЧНІ ПОДІЇ ДЛЯ ЗАДОВОЛЕННЯ РЕВАНШИСТСЬКИХ ПОТРЕБ МОСКВИ

Президент України Петро Порошенко у День пам'яті та примирення взяв участь у відкритті фотовиставки «Четверте покоління», де представлено 16 фотопортретів українських військових разом зі світлинами їхніх рідних, що воювали проти нацизму

Внесок українського народу в перемогу над нацизмом є величезним — на території нашої країни точилися бої, мільйони наших співвітчизників боролися з ворогом пліч-о-пліч з іншими народами. Тож український народ є повноправним учасником перемоги, наголосив Президент Петро Порошенко, вітаючи всіх, хто у День перемоги над нацизмом у Другій світовій війні прийшов на площу перед Меморіальним комплексом «Національний музей історії України в Другій світовій війні». Глава держави нагадав, що гіркі спогади про ті роки не полишають український народ і дбайливо передаються з покоління в покоління, йдеться на сайті Президента.

«Звичайно, війна мала планетарний характер. Звичайно, народи колишнього Радянського Союзу воювали разом. Але при всьому цьому війна мала і свій окремий, український, вимір, який для нас, українців, беззаперечно — головний», — зазначив Петро Порошенко.

Це свято є і буде, але ми, українці, більше не будемо відзначати його за московським сценарієм. «Його не можна описати лише двома фарбами, чорною та білою, а інших в радянській та російській палітрі неначе й нема», — зауважив Президент.

Україна категорично відкидає спроби Москви використовувати перемогу над нацизмом у Другій світовій війні для задоволення її реваншистських, імперських та експансіоністських потреб.

«Друга світова війна закінчилася 72 роки тому, а Кремль все ще поривається командувати Україною, неначе чотирма Українськими фронтами 40-х років минулого століття. У Москві під час акції «Безсмертний полк» пообіцяли нести портрети російських бойовиків, яких послали на Донбас вбивати українців; які з мечем до нас прийшли, а тому від меча і загинули. От це і є справжній символ так званої дружби, дружби у великих і лукавих лапках», — сказав Президент.

Петро Порошенко назвав взірцем витонченої політичної спекуляції на почуттях людей акцію «Безсмертний полк».

«В Москві придумали її насправді не для того, щоб вшанувати пам'ять захисників, а для того, щоб російській експансії у сусідні країни допомагали не лише живі, — із сумом констатував Президент.

«Вінстон Черчіль писав, що з-поміж усіх народів, які опинилися під владою нацистів, чи не найбільше постраждав український народ. «Але, разом з тим, він ціною мільйонів своїх представників зробив величезний внесок у перемогу в Другій світовій війні…» Це каже Черчіль. У Росії ж дехто каже, що нібито вона, Росія, виграла б війну і без України. Яка ж неправда!

Майже сім мільйонів солдатів у семи, як мінімум, арміях — така географія української боротьби проти нацизму.

Ми, на відміну від Москви, не збираємося приватизовувати велику спільну перемогу всіх народів Радянського Союзу та країн антигітлерівської коаліції. Але й зрікатися своєї вагомої частки в подоланні нацизму — теж не будемо. І нікому і ніколи не вдасться применшити подвиг наших предків».

«Низько вклоняємося тим ветеранам, які, слава Богу, з нами. І перед дітьми війни. І перед усіма, хто пережив жахливе лихоліття боротьби з нацизмом та кому тепер, на схилі літ, випала доля переживати ще одну війну, ще одного агресора і ще одного окупанта», — сказав глава держави.

Нині відновлено українську армію. Українське суспільство стало сильнішим, свідомим своєї історії, традицій, спільної долі, звитяжного минулого, і у прагненні до доброго майбутнього та захисті свого європейського вибору українці здобудуть перемогу.

«Ми точно переможемо. Це — наш святий обов'язок перед загиблими у Другій світовій війні і тими героями, які в наші дні віддали життя за вільну Україну. Це — обов'язок перед нашими дітьми. Це — обов'язок перед всіма прийдешніми поколіннями», — наголосив Президент.

ҐНІТ ВІЙНИ — В МОСКВІ

«Дякуючи мужності українських воїнів, зусиллям нашої дипломатії, удалося зупинити активні бойові дії. Але ж що фітіль війни, що кнопка миру знаходяться в Москві. Вони — у руках людини, яка має імперські амбіції, яка полонена допотопними уявленнями про геополітику, просякнуту глибокою зневагою до міжнародного права», — зауважив Петро Порошенко під час участі в акції «Перша хвилина миру», повідомляє прес-служба глави держави.

Президент також зауважив, що добра воля Києва постійно наштовхується на відсутність будь-яких кроків назустріч із боку російського агресора, який продовжує окупацію та повзучу анексію українського Донбасу.

«Створивши одну з найбільш потужних і ефективних армій в Європі та вправно обороняючись, ми тим не менш залишаємося послідовними прихильниками мирного врегулювання з Росією.

Прогрес у виконанні політичної складової Мінська є неможливим без забезпечення ключових умов безпеки. Ідеться про стале припинення вогню, відведення важкої техніки та артилерії, виведення російських військ, зброї та техніки, повний доступ спостерігачів ОБСЄ до всієї неконтрольованої українським урядом території, а також звільнення заручників, які вже третій рік утримуються на окупованій території та в Російській Федерації.

Я впевнений, не може бути безпечного майбутнього для Європи без спокою на кордоні Росії з Україною, без ефективних заходів глобального впливу на Москву з метою переконати її, що мир — це найкращий вихід для всіх.

Сподіваюся, що вже в червні буде прийнято одноголосне рішення як у рамках ЄС, так і «Великою сімкою» про подальше продовження санкцій проти країни-агресора» — наголосив Петро Порошенко.

«МАЄМО РАЗ І НАЗАВЖДИ ЗАСВОЇТИ АКСІОМУ: ВІЙСЬКОМ НЕ МОЖНА НЕХТУВАТИ, А ГЕРОЇВ НЕ МОЖНА ЗАБУВАТИ»

На цьому наголосив Петро Порошенко під час складання військової присяги молодим поповненням Окремого полку Президента України та 101-ї окремої бригади охорони Генерального штабу ЗСУ. Уже стало доброю традицією складання новобранцями військової присяги на цьому священному для кожного українця місці — на території Національного музею історії України в Другій світовій війні, місці, яке зберігає пам'ять про доблесть і відвагу захисників України.

«Розташування України на перехресті шляхів змушувало народ землеробів і ремісників, лірників і кобзарів, народ побожний і мирний — наш український народ — тримати зброю. Але брали ми її в руки не для того, щоб загарбати чуже, а для захисту своєї землі, своєї родини, своєї оселі», — сказав глава держави.

Президент оприлюднив рішення про створення Меморіалу українських героїв: «Саме на цій території ми створимо Меморіальний комплекс у пам'ять про нашу оборонну війну з агресивною Росією. Разом із Національним музеєм історії України в Другій світовій війні це стане єдиним Меморіалом українських героїв», йдеться на сайті глави держави.

ЯК ВИБУДУВАТИ ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЩИТ

ТАМ, ДЕ МИ СТАВИМО РЕТРАНСЛЯТОР, ВОНИ СТАВЛЯТЬ ПОТУЖНІ «ГЛУШИЛКИ» АБО ЩЕ БІЛЬШ ПОТУЖНІ РЕТРАНСЛЯТОРИ, ЯКІ ЗАБИВАЮТЬ ЕФІР. ТАМ, ДЕ УКРАЇНСЬКИЙ БЮДЖЕТ ІНВЕСТУЄ МІЛЬЙОНИ, КРЕМЛЬ ВКЛАДАЄ ДЕСЯТКИ МІЛЬЙОНІВ. ЯК ЖЕ ЕФЕКТИВНО ПРОТИДІЯТИ ІНФОРМАЦІЙНІЙ АГРЕСІЇ, ЯКІ ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ЗАПРОВАДЖУВАТИ, ЩОБ ЗНИЗИТИ НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ РОСІЙСЬКОЇ ПРОПАГАНДИ?

Про протидію інформаційній агресії з боку Росії, саморегуляцію мас-медіа, медіаграмотність суспільства та інші актуальні проблеми інформаційної безпеки наш кореспондент розмовляв із Дмитром Золотухіним, заступником міністра інформаційної політики України. Він — випускник академії СБУ, фаховий експерт з онлайн-розслідувань, тривалий час працював у комерційній розвідці та був керівником громадської організації «Інститут постінформаційного суспільства»

— Днями на вході до київського метрополітену роздавали одне сумнозвісне видання, і хтось із громадян заспівав пісню про «газетку пуйла ла-ла-ла»... То як все ж таки боротися з неправдивими «вістями» та ворожими сайтами?

— Відомий британський журналіст Едвард Лукас із видання The Economist на одній з конференцій сказав: «Я ніколи не візьму до себе на роботу журналіста, який працював у «Раша Тудей» чи на телеканалі «Звезда», чи на російському «Спутнике». Я не буду з ним співпрацювати, оскільки одного разу він уже зрадив своїй журналістській професії».

На мій погляд, антиукраїнські пропагандистські видання та редакції не є і не можуть бути суб'єктами права на свободу медіа. Дії щодо них з боку правоохоронних органів мають вестися через суд. Над забезпеченням безпекових та правоохоронних органів повноваженнями, юридичними інструментами для виконання їхніх функцій із захисту інформпростору України від зовнішніх втручань ми якраз сьогодні працюємо.

МОНОХРОМНІ СУДЖЕННЯ — ЦЕ ТЕ, ЩО ЗВІЛЬНЯЄ ВІД РОБОТИ НАД СОБОЮ, ВІД САМОРОЗВИТКУ. ТОМУ У СВІТІ САМЕ ЗАРАЗ І НАБИРАЮТЬ ОБЕРТІВ ПОПУЛІСТСЬКІ ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ

Йдеться про системну роботу і реформу у сфері спецслужб, набуття чинності відповідними нормативно-правовими актами, які чітко окреслюють, що правоохоронці можуть, а що не можуть робити в інформаційній сфері. Це потрібно, щоб захистити Україну від інформаційної агресії та інформаційно-психологічних операцій і водночас не перетворити її на поліцейську державу.

— Погляньмо на проблему з іншого ракурсу. На заходах за участю великої кількості представників медіа неодноразово доводилося чути, як самі журналісти гостро висловлювалися щодо професійної етики в умовах війни. Хіба журналістське середовище не здатне поставити на місце своїх колег?

— Журналісти можуть і повинні з цим впоратися. Коли у твоїй країні війна, починати треба із себе, брати відповідальність. Тоді псевдожурналісти будуть сприйматися колегами як зрадники професії.

Одним з наших завдань є розвиток саморегулювання всередині медіа, коли внутрішня професійна спільнота, яка зажила авторитет, може «бити по руках» тих, хто не дотримується журналістської етики чи використовує свободу слова для «джинси», пропаганди, брехні чи маніпуляцій.

Також необхідно захистити тих журналістів, які працюють за стандартами журналістики, забезпечити їхню фізичну безпеку. Залякана журналістика не зможе донести до суспільства інформацію правильно, об'єктивно, чесно, без прикрас. Це теж важливий елемент інформаційної безпеки і наше чергове завдання.

Заступник міністра інформаційної політики України Дмитро Золотухін

— Як ви оцінюєте медіаграмотність в Україні?

— Медіаосвіта та медіаграмотність усіх громадян має будуватися з тієї миті, як до рук дитини вперше потрапляє якийсь гаджет і вона входить в інформаційний простір. Так само, як навчаємо дитину переходити дорогу тільки на зелений сигнал світлофора, необхідно їй розповідати про загрози інформаційного світу і як на них реагувати. Зараз я також працюю над тим, щоб впровадити цю діяльність на рівні середньої освіти. Вважаю це відповідальністю і батьків кожної дитини, і державних освітянських органів.

Також журналістами і волонтерами у сфері медіаграмотності вже реалізовано чимало хороших проектів. До одного з них — OSINT Academy — долучився і я. Але в цьому напрямку Україні ще не вистачає системності.

— А як підвищити освіченість українського населення на окупованих територіях?

— Мовлення — це завжди фінансові ресурси. І на створення меседжів чи контенту, і на донесення їх до аудиторії. Боротися з Росією грошима є марною справою. Там, де ми ставимо ретранслятор, вони ставлять потужні «глушилки» або ще більш потужні ретранслятори, які забивають ефір. Там, де ми відкриваємо медіа, вони їх забороняють. Там, де ми пропонуємо знайомитися з різною інформацією, вони зомбують людей. Там, де український бюджет інвестує мільйони, Кремль вкладає десятки мільйонів. Але, хоч і не надто швидко, вишки на Чонгарі та Карачуні таки встановлені і вже працюють.

Утім Україні варто шукати інноваційні підходи для донесення інформації, працювати із соцмережами, з молодим поколінням тощо.

Зараз ми доносимо до молоді на окупованих територіях інформацію про вступну кампанію до українських вишів у вересні цього року. Випускники середніх шкіл зможуть вступити до інститутів навіть без ЗНО і без атестатів. Адже ми не визнаємо документів, виданих російською владою чи терористичними організаціями. Вступивши, вони зможуть отримати українські документи, а з українськими документами відкриваються великі можливості. Наприклад, використання безвізових процедур для подорожей європейськими країнами. Думаю, це те, що має привабити молодих людей.

— Повернімося до контрпропаганди. Одним з перевірених кремлівських методів є цілеспрямоване поширення суспільного негативу, який викликає шквал емоцій — роздратування, злість, страх, недовіру, агресію. Що цьому можна протиставити на особистому рівні?

— Російські спецслужби використовують найменші конфлікти всередині суспільства, щоб роздмухати їх, підштовхуючи людей до емоційного сприйняття. «Распятые мальчики», «бессмертные полки», «не забудем, не простим» — усе це апелює не до критичного мислення людей, а до їхніх автоматичних, інстинктивних реакцій, які здебільшого пов'язані з агресією.

Перемогти це водночас і важко, і просто. Важко, бо стримувати емоції, коли це стосується безпосередньо тебе, не завжди вдається. Але просто якщо хоч на 20–30 секунд замислитися, а чому тебе штовхають саме до цього рішення, то можна вважати, що ти вже переміг пропаганду.

Також є таке поняття «холівари» (англ. holy war — священна війна). Це соцмережевий феномен, який по суті є суперечкою. Спілкування онлайн спотворює сприйняття складних тем — мови, релігії, сексуальної орієнтації тощо. У холіварах ви можете вивільнити свою агресію, але в дійсності достеменно не розумієте, з ким, про що і як спілкуєтеся. Водночас саме це і є метою «ольгінських тролів» (назва виникла від місця розташування тролінг-офісу в Ольгіному, історичному районі Санкт-Петербурга, який російські журналісти викрили 2013 року. — Авт.): збентежити, дезорієнтувати, посварити, додати хмизу в огонь… Тому в мережеві суперечки не варто занурюватися з головою. Пам'ятайте, що вас можуть банально використовувати.

— Характерним негативним «трендом» інформпростору сучасної України стала монохромність суджень — коли щось не подобається, не замислюючись, волати: «Зрада!»

— Монохромні судження — це те, що звільняє від роботи над собою, від саморозвитку. Тому у світі саме зараз і набирають обертів популістські політичні партії. Чи інший приклад: про російсько-українську війну часто говорять, що «правда десь посередині»… Але це — хибна думка! Правда там, де вона є. Не «посередині», а в абсолютно конкретному місці. І якщо людина зголошується шукати її десь «посередині», то вона і лукавить, і лінується шукати істину.

РОСІЙСЬКІ СПЕЦСЛУЖБИ ВИКОРИСТОВУЮТЬ НАЙМЕНШІ КОНФЛІКТИ ВСЕРЕДИНІ СУСПІЛЬСТВА, ЩОБ РОЗДМУХАТИ ЇХ, ПІДШТОВХУЮЧИ ЛЮДЕЙ ДО ЕМОЦІЙНОГО СПРИЙНЯТТЯ

— Не можу не згадати про нещодавно ухвалену Доктрину інформаційної безпеки. Що вона дає?

— Держава задекларувала, як саме вона буде захищати права своїх громадян у цій сфері. На мій погляд, таке нормативне закріплення принципів та цінностей, які ми сповідуємо щодо інформаційного простору, дає нам платформу для реалізації цих цінностей у вигляді конкретних дій, законів та змін. Спираючись на неї, ми можемо координувати роботу державних органів та громадянських організацій в інформаційній сфері. Наступним кроком будуть впроваджуватися положення доктрини, буде виконуватися певна робота з координації органів виконавчої влади, наприклад, в межах спільних робочих груп тощо. Кожного дня на тисячу віртуальних «зрад» у нас є цілком реальні конкретні перемоги. Україну не зупинити, і в інформаційному просторі ми таки забезпечимо й інформаційну безпеку, і права громадян.

Бесіду вів Руслан СЕМЕНЮК

ІСПИТ НА ЧОРНИЙ БЕРЕТ СКЛАДАЮТЬ НАВІТЬ ЗАГАРТОВАНІ ВІЙНОЮ МОРПІХИ

ДЛЯ НИХ ЦЕ ЩОСЬ ПОДІБНЕ ДО СВЯЩЕННОГО ТАЇНСТВА ПОСВЯТИ НА ЧЛЕНСТВО В ЗАКРИТОМУ ВІЙСЬКОВОМУ ОРДЕНІ

Серед військових їх вирізняє чорний берет. Але його треба ще вибороти, склавши важкий іспит на психологічну та фізичну стійкість

Здавалось би, що такого в цьому морпіхівському ритуалі. Він начебто актуальний лише в часи, коли в країні мирне життя й армії потрібні додаткові випробування, щоб визначити гідних називатися елітою. Навіщо людям, які тривалий час під шаленими обстрілами обороняють підступи до Маріуполя, якісь додаткові умовності? Адже їхню волю й так перевірено ворожим вогнем. Однак для «чорних беретів» це щось подібне до священного таїнства посвяти на членство в закритому військовому ордені.

— Чорний берет — це не просто елемент військового однострою, — зазначив командир роти морської піхоти капітан Павло Юрчук. — Його потрібно заслужити. Це наша головна розрізнювальна характеристика, й складання іспиту має свою багаторічну традицію. І річ не в тім, воював ти чи не воював, маєш скласти й цей іспит.

Сама психологічна смуга перешкод завдовжки має сім-десять кілометрів. Долати її потрібно в складі групи та з повною бойовою викладкою. Бійці біжать у бронежилетах і шоломах. Будь-які хитрощі вважають тут ознакою поганого тону й просто недоречними. Тобто всі бронежилети — з пластинами, а магазини автоматів споряджено повним боєкомплектом. Дозволено тільки допомогу товариша, який може взяти собі зброю слабшого. Бо подолання смуги перешкод — це іспит передусім на вміння працювати в команді, бути одним цілим, уміти виконувати поставлене завдання не індивідуально, а в складі групи.

Цього разу маршрут був одним із найскладніших. Одну ділянку в прямому розумінні треба було йти по морю, тримаючи на плечах важку колоду.

Розпочався іспит рано-вранці, адже смугу прагнули подолати чимало морпіхів, які мріють заслужено носити чорний берет. Із кожною групою смугу долав спеціально підготовлений інструктор. Його завданням було стежити за тим, щоб група рухалася чітко визначеними ділянками місцевості. Крім того, перехід між локаціями можливий тільки в складі групи. Тих, що відстають, не повинно бути. Якщо група спробує залишити когось без допомоги, то це автоматично означатиме, що іспит не склали всі. Однак зі смуги можна зійти, коли є таке бажання. Про це постійно кричать інструктори, підганяючи групу. Це такий елемент психологічного тиску. Адже ніхто з тих, хто складає іспит, не знають, скільки ще залишилося дистанції та які випробовування чекають

Старший лейтенант Олександра Безсмертна (в центрі) долає психологічну смугу перешкод на рівні з чоловіками. Винятків немає

Сто метрів морем. Важку колоду має пронести над водою кожне відділення

ВОЇН «НУЛЯ»

Віктор у війську вже 21 рік

Під час усіх відряджень у район АТО мене завжди вражали люди передової. Бо чим ближче до так званої лінії «нуль», взаємини стають простішими, душі — чистішими, а погляд — твердішим. І тут немає навіть анінайменшої брехні.

Попри потужну ворожу пропаганду із закликами до українців не йти до війська, попри постійні вогневі провокації з боку окупаційних військ Росії та цілком реальну загрозу зазнати поранення або зустріти смерть, на передовій з'являється дедалі більше нових людей. До зброї пораненого бійця стає новий захисник Батьківщини. І так буде завжди. Бо українці — це сильна нація.

Герой нашої розповіді свідомо вибрав свій шлях військовослужбовця, загалом на службі він уже 21 рік. І так само за покликом серця він опинився на передовій. Його підрозділ займає одну з найважливіших і найнебезпечніших передових позицій неподалік від Маріуполя. Боєприпаси та провіант сюди доправляють або пізно ввечері, або маловідомими стежками. Тому що територію навколо прострілюють ворожі снайпери та артилерія.

— Ситуація в нас складна, — каже Віктор. — Домовленості не діють. Ось днями нас обстріляли з мінометів. Дуже потужно. Але, слава Богу, в нас без втрат. Дали їм адекватну відповідь.

За його словами, ворог часто веде вогонь по порожніх ділянках, аби визначити, чи є там наші вогневі позиції. Щодня стріляють і з кулеметів, і з підствольних гранатометів. Кілька разів ворог намагався штурмувати позиції, які Віктор обороняє разом із побратимами. Але, діставши належну відповідь, окупанти відкочувалися назад.

— Я маю трьох дітей, — продовжує Віктор. — І я не хочу, щоб вони жили під гнітом Кремля. Мені приємно, що діти пишаються мною.

Я дуже скучив за сім'єю, тривалий час уже не був удома. Але ми тут чудово розуміємо, що нашу зміну нині готують на полігонах. Ми категорично протии того, щоб сюди направляли слабо підготовлених бійців. На передових позиціях потрібні справні та сміливі воїни. Ми почекаємо таких, щоб передати наші позиції в надійні руки.

Отакі воїни стоять на лінії «нуль». Люди, яких не злякати й не зламати. Тому що вони мають велике бажання захистити свій дім від імперської пошесті.

Тарас ГРЕНЬ

Без роздумів і вагань кожен «чорний берет» має пірнути і у воду, і в багнюку

Чорний берет тепер назавжди

Інструктор «Рідік»

Щастя здобуття чорного берета

на них попереду. І якщо людина зламається, то наступної спроби скласти такий іспит може й не бути, бо тут до слабкості духу ставляться з більшим презирством, аніж до слабкості тіла.

— Психологічно тиснучи на підлеглих, ми не зважаємо на те, хто перед нами: чоловік чи жінка, офіцер чи матрос, — пояснює інструктор Сергій. — Усі мають розуміти, що під час виконання завдання вони тягнуть одного воза.

Цього разу разом із чоловіками іспит складали жінки та навіть військовий капелан частини отець Андрій Зелінський. Він біг в одній із груп, разом з усіма. На ньому так само були броня й каска. Відрізняло його від бійців лише те, що він не мав у руках автомата, а замість нашивки з військовим званням у нього було написано слово «капелан».

— Я переконаний, що таким чином зможу почуватися повноправним членом цього славетного військового колективу, — поділився враженнями отець Андрій. — Девіз капеланів — «Бути завжди поруч». А це означає розділяти з воїнами своєї частини і радощі свят, і труднощі служби. Скажу, що після складання іспиту відчуття просто чудові. Відчуваєш, що ти поруч. По-справжньому поруч.

Військовий капелан отець Андрій знає, що каже, адже він разом із військовими вже 11 років. На його особистому рахунку і стрибки з парашутом, і багатокілометрові марші, і каша зі спільного котла, і останній поділений на всіх ковток води у флязі. До іспиту він додатково не готувався, бо щоранку за будь-якої погоди робить багатокілометрову пробіжку, та й армійський досвід стає йому в пригоді. Найсмішнішим для себе в подоланні смуги військовий священик назвав імітацію вибухів та артилерійського обстрілу. Адже за час війни всі морпіхи наслухалися й відчули на собі значно потужніші та цілком реальні вогневі удари.

СМУГА ПЕРЕШКОД ЗАВДОВЖКИ МАЄ СІМ-ДЕСЯТЬ КІЛОМЕТРІВ. ДОЛАТИ ЇЇ ПОТРІБНО В СКЛАДІ ГРУПИ ТА З ПОВНОЮ БОЙОВОЮ ВИКЛАДКОЮ. БУДЬ-ЯКІ ХИТРОЩІ ВВАЖАЮТЬ ТУТ ОЗНАКОЮ ПОГАНОГО ТОНУ

Так само стійко перенесли всі труднощі подолання смуги перешкод дівчата, які служать у частині. Одна з них — старший лейтенант Олександра Безсмертна. Разом з іншими вона падала в багнюку, евакуювала поранених. Єдиним послабленням для неї стало те, що хлопці не дали їй нести колоду на плечах, тож вона йшла поруч у бойовій охороні.

Відразу після подолання смуги перешкод командир батальйону морської піхоти майор Вадим Сухаревський надягнув на кожного чорного берета. Закінчився ритуал посвяти врочистою клятвою морського піхотинця. Її бійці склали в символічному для себе місці — біля підніжжя пам'ятника морякам-десантникам, які загинули під час визволення села Мелекине від німецьких загарбників 8 вересня 1943 року. Разом зі своїми бойовими побратимами врочисту клятву склав і сьогоднішній герой морської піхоти військовослужбовець Микола Сінченко. Під час виконання завдань з оборони Маріупольського плацдарму його було важко поранено кулею снайпера. На щастя, він залишився живий. Після тривалого лікування й реабілітації хлопець зробив усе, щоб повернутись у свій підрозділ. І міцна флотська родина прийняла свого побратима, бо він, як ніхто інший, довів свою стійкість духу та волю до виконання завдань.

Тарас ГРЕНЬ

«МИ, ЯКЩО І ВСТУПИМОСЯ ЗІ СВОЇХ ПОЗИЦІЙ, ТО ПІДЕМО ТІЛЬКИ ВПЕРЕД…»

Свій музей «братніх привітів» просто неба бійці одного з опорних пунктів неподалік Докучаєвська поповнюють мало не щодня.

— Все, що ви бачите, прилетіло до нас під час чергових обстрілів з того боку, — розповів боєць підрозділу Андрій. — Ось це осколки від РПГ, але в нас таких мало. Переважно це 122-міліметровий калібр і більше. Після кожного обстрілу ми їх збираємо чимало. Значна частина з них їде до різноманітних шкільних музеїв АТО. Бо нашим дітям потрібно розповідати правду про ситуацію на Сході України.

Часто після нічних обстрілів хлопці збирають цілі «врожаї» з уламків снарядів з «Василька» та інших мінометів. Нерідко трапляються і незрозумілі рештки, схожі на вміст касетних боєприпасів.

Андрій демонструє «братні привіти» від кремлівських найманців

— Як правило, обстріли починаються після заходу сонця, — продовжує боєць. — Пошумлять десь поряд, а потім починають гатити по наших позиціях. Але часто буває так, що обстріл може початися і посеред дня. Обстрілюють з мінометів, з БМП. Та нашим ворогам не вдасться ні підірвати нашу силу духу, ні залякати нас. Ми, якщо і вступимося зі своїх позицій, то підемо тільки вперед — визволяти Україну від пошесті «руського міра».

Стати військовим Андрій вирішив свідомо і зважено. За його словами, два роки тому в нього вже був готовий закордонний паспорт і була можливість виїхати в Польщу. Та він не захотів залишати державу в складну годину. На переконання цього українця, такий вчинок був би рівноцінним зраді, передусім — самого себе. А чоловіки так не чинять. У підрозділі Андрія чимало бойових побратимів, які вже вдруге беруть участь в АТО. І їхній вибір свідомий. А це означає, що Україну є кому захищати.

Андрій БРУКІВКА

ВОНИ ЗАХИЩАЮТЬ УКРАЇНУ

29-річний Віктор Бунчук. На вигляд — спокійний, врівноважений, з добрими очима… Та в бою — надійний і рішучий

Оптимізм та життєрадісність навідника-оператора БМП-2 Павла запалює весь колектив

Віталій Абрамов пішов до війська по мобілізації. Згодом підписав контракт і вже більше двох років служить в одній з механізованих бригад

Хоча Олександр служить у частині армійської авіації, та сьогодні він у ролі піхотинця на передових позиціях поблизу Волновахи

Дмитру тільки 22 роки. Із них більше року він воює на Донбасі. За цей час змужнів і подорослішав. Удома чекає кохана дівчина, якій він шле вітання

«Еней» у нас парубок моторний і хлопець, хоч куди вояк

Сержант Юрій Мар'янович Варинкевич наче з картини про справжніх козаків: статний, мужній, чого вуса тільки варті! Родом він із Новограда-Волинського. У військо пішов по мобілізації… і залишився. Син теж в АТО. Отак обидва й захищають Україну

Морпіх Оленка — медик роти, один із наймолодших бійців підрозділу — їй лише 19 років. «Якби в мене був вибір змінити долю, я б ніколи не зрадила своєму вибору — морській піхоті, — каже дівчина. — Саме тут я відчула, що таке справжнє братерство».

За свій вік і мудрість цей військовослужбовець користується беззаперечним авторитетом у своєму підрозділі

«НЕПОМІТНІ» ТРУДІВНИКИ ВІЙНИ

СУЧАСНЕ ВІЙСЬКО ВАЖКО УЯВИТИ БЕЗ ЯКІСНОГО ОПЕРАТИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Суспільство цікавиться діями десантників, льотчиків, танкістів, артилеристів… Водночас питання оперативного забезпечення часто відходять на другий план. Проте без них діяльність сучасних збройних сил по суті неможлива. А у цій сфері нашого війська відбувається чимало цікавого, зокрема в районі АТО…

Військові інженери активно здійснюють інженерний супровід дій нашого війська в районі АТО

Як повідомив нещодавно начальник Головного управління оперативного забезпечення Збройних Сил України генерал-лейтенант Микола Кравчук, в Україні триває інтенсивна розробка на базове шасі вітчизняного виробництва типу КрАЗ автомобіля штабного геоінформаційного (АШГ). Як у технологічному, так і загалом у військово-прикладному значенні для України вона є унікальною й здійснюється вперше в нашій історії. Це, своєю чергою, дозволить створити у подальшому уніфікований, а головне — вітчизняний мобільний геоінформаційний комплекс військового призначення. Усі, хто носить погони, добре розуміють, що якісна організація будь-яких бойових дій без відповідних мап і навігації просто неможлива.

Донедавна ситуація в цьому питанні в українському війську, м'яко кажучи, не відповідала сучасним умовам. Паперові мапи — ще радянської доби, застарілі засоби навігації та інші «принади» процесу «реформування війська» до 2014 року були суворою реальністю нашого війська. Про уніфіковані сучасні супутникові мапи, принаймні в кожного командира батальйону, електронне або супутникове знімання місцевості та низку інших сучасних і перспективних технологій топогеодезичного забезпечення військ ішлося як про плани. До тієї миті, коли в наш дім вломився хитрий і підступний «гібридний брат». Тож коли почались активні бойові дії на Сході країни, стало зрозуміло, що треба виправляти ситуацію з топогеодезичним і навігаційним забезпеченням військ.

Як повідомив генерал-лейтенант Микола Кравчук, на сьогодні повністю завершено оцифрування мап зони антитерористичної операції, організовано на регулярній основі моніторинг і знімання місцевості, суттєво поліпшено навігаційне забезпечення військ. А загалом протягом 2014–2016 років безпосередньо у війська постачено близько 1000 комплектів топогеодезичної техніки й сучасних навігаційних засобів.

Радіоелектронна боротьба (РЕБ) — це також справа органів, частин і підрозділів оперативного забезпечення військ. Протягом 2014–2016 років для потреби РЕБ ЗС України за рахунок бюджетних коштів було закуплено понад 40 одиниць засобів різного функціонального призначення.

Під час АТО українським військам неодноразово доводилося стикатися із силами й засобами РТР і РЕБ окупаційно-терористичних угруповань, які в окремі періоди достатньо активно впливали на якість і стійкість бойового та оперативного управління українськими військами, на застосування ними високотехнологічних засобів розвідки та ураження, таких, як бойова авіація, БПЛА та РЛС. Приміром, під час активних боїв поблизу Дебальцевого, у районі ДАПу та на інших ділянках фронту фіксували неодноразові спроби ворога дезорганізувати за допомогою РЕБ вогонь нашої артилерії, перехопити управління БПЛА або підірвати морально-психологічний стан українських військ за допомогою хибних і провокативних повідомлень у мережах зв'язку чи навіть узагалі зірвати управління військами шляхом застосування відповідних перешкод. Нині українські війська завдяки поступовому технічному переоснащенню мають кращу технічну готовність протидіяти ворогові в цій сфері. Навіть більше, сьогодні підрозділи РЕБ ЗС України вже самі достатньо активно протидіють ворогові, зокрема часто успішно зривають застосування ним БПЛА й перехоплюють управління цими апаратами.

ЗА ДВА РОКИ (2014–2016) НАШЕ ВІЙСЬКО ОТРИМАЛО МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНУ ДОПОМОГУ ІНЖЕНЕРНОГО СПРЯМУВАННЯ ВІД УКРАЇНСЬКИХ ВОЛОНТЕРСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА УРЯДІВ США, КАНАДИ Й НІДЕРЛАНДІВ НЕ МЕНШ ЯК НА 10 млн ДОЛАРІВ

До речі:

Протягом 2015 та 2016 років згідно з інформаційними повідомленями ОБСЄ, української військової розвідки, СБУ, а також ряду вітчизняних та іноземних ЗМІ у проросійських бойовиків на Донбасі було зафіксовано наявність сучасних та перспективних засобів РЕБ та РТР. Зокрема це станція радіоелектронної боротьби Р-330Ж «Житель», комплекс РЕБ «Шиповник-Аэро» і багатофункціональний комплекс РЕБ «Ртуть-БМ».

Окрім того, за повідомленнями ГУР МО України, противником здійснювалися такі заходи протидії українським військам, як дезорганізація системи управління і зв'язку передових підрозділів сил АТО, а також протидія польотам БПЛА.

За даними ГУР МО України, всі ці сили та засоби РЕБ обслуговуються та охороняються виключно російськими військовими спеціалістами, замаскованими під представників «ополчения Донбасса».

Змінилася на краще й ситуація в інженерному забезпеченні. Лише протягом минулого року Збройні Сили України закупили для потреб інженерних військ не менш як 2000 одиниць різноманітного інженерного обладнання та озброєння. Крім того, за два роки (2014–2016) наше військо отримало матеріально-технічну допомогу інженерного спрямування від українських волонтерських організацій та урядів США, Канади й Нідерландів не менш як на 10 млн доларів. Сигнальні міни, телескопічні маніпулятори, індивідуальне захисне спорядження, міношукачі, водолазне обладнання, системи дистанційного розмінування та керування підриванням, генератори — усе це ввійшло в перелік цього обладнання.

Звісно, це позитивно відбилося на інтенсивності й активності інженерних військ ЗС України в багатьох сферах їхньої діяльності. Наприклад, у розмінуванні місцевості, зокрема на території Донецької й Луганської областей. На сьогодні групи розмінування в районі АТО перевірили близько 3 млн гектарів території й знищили майже 150 тис. вибухонебезпечних предметів.

Проте українські військові інженери виконують не лише завдання з розмінування. Вони достатньо активно здійснюють інженерний супровід дій нашого війська в районі АТО, допомагають цивільному населенню й беруть активну участь у ліквідації наслідків різних надзвичайних подій.

У технічному, досить проблемному ще донедавна питанні інженерні війська ЗС України також набувають нових рис. Адже переважна більшість інженерної техніки та інженерного озброєння, якими їх оснащено нині, — ще радянського виробництва й походження. Вичерпується ресурс їх використання, ця техніка суттєво старіє як морально, так і фізично. Проте у найближчому майбутньому інженерні війська ЗС України мають усі шанси побачити світло в кінці тунелю. Уже завершено державні випробування нової полкової землерийної машини ПЗМ-3-0.1, створеної на базі вітчизняного шасі підвищеної прохідності КрАЗу. А Харківський бронетанковий завод форсованими темпами закінчує модернізацію й переоснащення важкої броньованої машини БМР українського виробництва на базі шасі танка Т-64 з тралом КМТ-7.

У районі АТО також розгорнуто підрозділи РХБЗ. Як відомо, ще до початку АТО територія Донецької та Луганської областей була щільно насиченою техногенно небезпечними підприємствами металургійної, вугільної та хімічної промисловості. Сьогодні є чимало таких об'єктів, які контролюють «повсталі шахтарі та металурги», і існує досить висока ймовірність їх руйнування. Щоб упевнитися в наявності таких загроз, достатньо пригадати, що відбувається з вугільними шахтами Донбасу, які зруйнували або свідомо зупинили окупанти. Підняття шахтних вод із вимиванням з-під землі отруйних і радіоактивних речовин, викиди метану та інші наслідки приходу «русского мира» на Схід України можуть стати дійсністю. А про загрозу екологічної катастрофи на Донбасі нині дедалі голосніше й частіше ведуть мову численні фахівці, зокрема іноземні.

Своєчасно виявити загрозу, маючи змогу запобігти такому розвитку подій, і покликані українські підрозділи РХБЗ, розгорнуті в районі АТО. Сьогодні вони діють у режимі безперервного хімічного, радіаційного та біологічного моніторингу. І роблять це вони зовсім не голіруч. Упродовж останніх років на озброєння цих частин і підрозділів було прийнято низку нових засобів захисту та розвідки. Наприклад, у рамках реалізації українсько-фінського проекту на озброєння українського війська надходять нові протигази, а з допомогою німецьких партнерів отримуємо нові фільтрувальні та ізолювальні захисні комплекти й сучасні прилади радіаційної розвідки. Треба додати, що це обладнання виготовляють на українських підприємствах.

Костянтин МАШОВЕЦЬ

«НАМ НАБАГАТО СПОКІЙНІШЕ, КОЛИ ЮЛЯ ПОРУЧ...»

ЮЛЯ СЛУЖИТЬ У МОРСЬКІЙ ПІХОТІ. НА ПЕРЕДОВИХ ПОЗИЦІЯХ ВОНА ОПІКУЄТЬСЯ ЗДОРОВ'ЯМ НАШИХ ХЛОПЦІВ, ЯКІ ЗАХИЩАЮТЬ УКРАЇНУ НЕПОДАЛІК ВІД МАРІУПОЛЯ

Позиції цього підрозділу наших морських піхотинців — за лічені сотні метрів од ворога. За противником можна спостерігати без оптичних приладів. Ворог постійно обстрілює наші позиції зі зброї великих калібрів...

Життя дівчини в підрозділі, який займає позиції на передових лініях оборони, може здатися чималій частині прекрасної половини людства дуже аскетичним та суворим. Військовий медик має своє ліжко в бліндажі поруч з іншими. Тут немає окремої вбиральні чи душової кабіни. Так само як інші, вона їсть уже такі набридлі макарони з тушонкою. Але все ж таки відмінності є. На її ліжку лежить м'яка іграшка, яку подарували волонтери, а полички збоку заставлено парфумами. Тому що дівчина навіть під постійним ворожим вогнем залишається дівчиною.

— Не можу сказати, що відчуваю великий дискомфорт. Так, спочатку виникали певні незручності, але хлопці в моєму підрозділі дуже тактовні й завжди уважно ставляться до моїх потреб і прохань. Я всіх їх дуже поважаю, бо вони справжні чоловіки, — розповідає Юля.

Треба сказати, що повага тут взаємна, адже хлопці знають, що за потреби тендітна Юля з важкою медичною валізою за лічені хвилини опиниться на першій лінії оборони в самій гущі подій. І ніякі ворожі обстріли її не зупинять.

Про один випадок Юля розповідає, ковтаючи сльози:

— Тривожний сигнал надійшов із позицій, які щойно обладнали наші хлопці. Наших бійців накрило під час обстрілу. Є два «трьохсотих». Одразу схопила свою валізу, автомат, накинула броник. Прикривати мене пішов командир роти. Бій був у розпалі. У такі хвилини в голові лише думка: «Як там наші хлопці?» Я повинна встигнути, допомогти... Коли примчали на позиції, поранені хлопці були непритомні. Найважчого пораненого відразу евакуювала в тил, потім повернулася по другого. Коли почали його евакуювати, по рації передали, що перший поранений помер, — із сумом каже Юля. — Це був для мене шок. Я зробила все можливе, але... Намагалася швидко опанувати себе, адже треба було рятувати другого хлопця. Я молю Бога, щоб цей випадок був у мене єдиним.

Медична сестра Юля

Родом Юля з мальовничого села Улянівка Миколаївської області. Стати медиком вирішила ще в дитинстві. А от чому вона замість білого халата надягнула шолом та однострій?

— Чому я військова? — перепитала Юля. — Хтось же має виконувати цю роботу. Чому не я?

На думку командира роти морської піхоти старшого лейтенанта Петра Олексюка, присутність в його підрозділі дівчини-медика значно дисциплінує всіх. Адже хлопці намагаються стежити за собою, не вживати лайливих слів, бути охайними тощо. А ще — новачкам просто соромно бути боягузами. Коли вони бачать, як Юля під вогнем противника виходить на позиції, у них, так би мовити, відкривається друге дихання. Тож вони впевнені: у разі чого Юля неодмінно прийде на допомогу.

— Нам набагато спокійніше, коли вона поруч, — стверджує командир роти.

Тарас ГРЕНЬ

ПРО ЯКЕ ЩАСТЯ МРІЄ МЕДСЕСТРА ТАЇСІЯ БОЙКО?

...Зима 2015-го. У районі Дебальцевого склалася вкрай складна ситуація: через інтенсивні ворожі обстріли кількість поранених українських вояків зростала. На підсилення медслужби в тому районі, зокрема зі столичного госпіталю, відрядили бригаду медиків: полковника медичної служби Володимира Хіля, підполковника медичної служби Романа Колесюка, сержанта медичної служби Таїсію Бойко та медсестру Аллу Корнієнко. Вони працювали в травматологічному відділені, де з ранку до пізнього вечора оперували бійців. А інколи й вночі.

— Навантаження було таким, що і нам, чоловікам, було важко, — розповідає начальник відділення реанімації та інтенсивної терапії відділення для медичної евакуації Національного військово-медичного клінічного центру «ГВКГ» МО України полковник медичної служби Володимир Хіль. — Таїсія — молодець. Не лише відмінно справлялася зі своїми обов'язками, а й підбадьорювала інших.

Народилась Таїсія за тисячі кілометрів від України — у російському Уссурійську, де в той час її батько Роман Миколайович служив в армії. За кілька років сім'я переїхала в Київ.

— Ще навчаючись у школі, я вирішила вступати в медичне училище, — згадує сьогодні Таїсія Романівна. — Професія медсестри чомусь подобалася із самого дитинства: мабуть, не останню роль відіграли медичні гени: моя бабуся за радянських часів була міністром охорони здоров'я Чечено-Інгуської Автономної Республіки.

Отримавши диплом, дівчина працювала в реанімаційних відділеннях кількох столичних лікарень, а 2003-го за власним бажанням пішла до лав Збройних Сил України. Служити Таїсії Бойко випало в Національному військово-медичному клінічному центрі «ГВКГ» МО України. Посада — медсестра-анестезист.

— Таїсія Романівна — досвідчений фахівець, — каже полковник медичної служби Володимир Хіль. — Одне із завдань, покладених на наших фахівців, —зустрічати «борти» в бориспільському аеропорту з пораненими й супроводжувати їх до нашого центру. Ми також опікуємося нашими хлопцями, яких переводять у столичний госпіталь, скажімо, з тієї ж лікарні ім. І. Мечникова, що в Дніпрі.

Дорогою нерідко виникали складні ситуації через важкі поранення бійців. Перебуваючи на борту Ан-26, у повітрі, допомоги чекати ні від кого: розраховувати доводиться тільки на себе та своїх колег. Так ось Таїсії разом з іншими колегами не раз вдавалося рятувати наших вояків. І в тому, що жоден із них не помер дорогою до центру, є і її заслуга.

Нещодавно старшину медслужби Таїсію Бойко призначили головною медичною сестрою Національного військово-медичного клінічного центру «ГВКГ» МО України. Це означає, що відтепер вона здійснює методичне керівництво майже 800 медичними сестрами.

На запитання, чи почувається вона щасливою, Таїсія Романівна відповіла:

— Маю десятирічну доньку Єлизавету, коханого чоловіка Андрія, маму та сестру. А ще — улюблену роботу. Тож як жінка маю почуватися щасливою. Але я мрію про той день, коли закінчиться ця клята війна й в госпіталі не привозитимуть поранених бійців. Той день, коли все це станеться, буде найщасливішим у житті всіх українців.

Сергій ЗЯТЬЄВ

Старшина медичної служби Таїсія Бойко

Чуб із товаришами евакуюють пораненого у старому терміналі ДАПу (кадр із документального фільму)

Олександр Чуб

ПІСЛЯ СКЛАДНОГО ПОРАНЕННЯ «КІБОРГ» ЧУБ ПІДКОРИВ АМЕРИКУ НА ВЕЛОСИПЕДІ

У ВЕРЕСНІ У СКЛАДІ НАШОЇ КОМАНДИ ВІН ПРЕДСТАВЛЯТИМЕ УКРАЇНУ В КАНАДІ НА «ІГРАХ НЕСКОРЕНИХ»

До початку війни на Сході України Олександр Чуб працював моряком. Коли вирував Майдан, його судно перебувало далеко за межами Батьківщини. Та повернувшися додому, він відразу відправився в район проведення АТО, де у складі одного з добровольчих батальйонів боронив донецький аеропорт — цитадель, яка згодом стала символом стійкості та героїзму українських воїнів

— Уночі 2 жовтня 2014 року ми з побратимами приїхали до ДАПу, — розповідає Олександр. — Перед нашими очима постала жахлива картина. Все навколо нагадувало декорацію з фільму про постапокаліпсис: усе зруйновано та розбомблено, а під ногами — мішанина з бетону, гільз, осколків, відстріляних «мух» та скривавлених бинтів.

Так склалося, що група, у складі якої був Олександр, зайшла у ДАП в один із найгарячіших моментів протистояння. Саме тоді, на початку жовтня 2014 року, російські загарбники відновили спроби «вибити» українських військових і захопити аеропорт. На його штурм були кинуті й елітні російські військові підрозділи та важка техніка.

— Ті кілька днів ми всі «святкували» день народження Путіна. Напевно, блазні прокремлівського режиму хотіли піднести «вождю» аеропорт у подарунок, — іронізує Олександр. — Йшли дуже потужні бої. Тактика ворога при цьому не вирізнялася геніальністю військової думки. Спочатку «крили» з арти термінали, а потім під прикриттям «броні» йшли в лобовий штурм. Такі дії особливого успіху їм не приносили, втрати були колосальні. Але ворог відчайдушно ліз знову і знову.

Перший бій Олександра тривав більше дев'яти годин. Тоді загинув його побратим, з яким вони надавали допомогу пораненому.

— Дійсно скрутно стало тоді, коли на вогневі позиції вийшли ворожі танки і з двох сторін почали бити по нас прямою наводкою. У нас було чимало «трьохсотих», — згадує «кіборг». — Разом із бійцем «Скельдом» переносили пораненого товариша, і в цю мить пролунав вибух. Танк влучив в арку вікна за кілька метрів від нас. Вибухова хвиля збила з ніг. У всіх контузія. Оговтуюсь, повертаюсь, а під «Скельдом» калюжа крові. Сонна та плечова артерії перебиті й у стегні дві дірки. Намагався йому допомогти, та марно… Хлопцеві було дев'ятнадцять років. Він загинув, як воїн, зі зброєю в руках. Віддав життя, захищаючи ближнього.

Під час чергового штурму російськими окупантами старого термінала аеропорту Олександра Чуба було поранено. Це сталося 5 жовтня, на третій день його перебування в ДАП.

— Танки противника добряче нас «кошмарили». Снаряди залітали всередину старого термінала. Один із них розірвався біля мене. Удар, і я на підлозі. Розумію, що звестися вже не можу. Відчув, що щось пече в нозі. Кажу: «Хлопці, я — «трьохсотий». Єдине, чого тоді боявся, це каліцтва. Для мене смерть — річ не страшна, а от стати тягарем для когось не хотів.

Під обстрілами Олександра разом з іншими пораненими евакуювали до шпиталю. На мирній землі він пройшов тривале лікування та реабілітацію. Відкритий перелом гомілкових кісток лівої ноги не піддавався швидкому лікуванню.

У ДАПі «КІБОРГИ» КІЛЬКА ДНІВ «СВЯТКУВАЛИ» ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ ПУТІНА, АДЖЕ БЛАЗНІ ПРОКРЕМЛІВСЬКОГО РЕЖИМУ ХОТІЛИ ПІДНЕСТИ «ВОЖДЮ» АЕРОПОРТ У ПОДАРУНОК

— Були ускладнення, кістка не зросталася правильно. Її кілька разів перескладали, поставили дві титанові пластини. Я розумів, що моє тіло змінилося, і на полі бою користі від мене буде мало. Але дух усе одно рвався до бою. Не міг дозволити собі здатися, і щойно тільки кістка почала потроху зростатися, взявся тренувати ногу, — говорить Олександр.

До речі, у той самий час режисери Леонід Кантер та Іван Ясній знімали документальний фільм про «кіборгів» під назвою «Добровольці Божої чоти». Вони записали спогади Олександра, а пізніше запросили його на показ фільму на кінофестивалі у США.

— У грудні 2015 року я як один із учасників відзнятої картини теж полетів до Америки, — розповідає мандрівник. — Перед від'їздом подумав: «Я вже ніби ходжу, але не встиг покататися на велосипеді, який подарували друзі». Тож вирішив, що хоча б в Америці покатаюсь. Поїхав по Штатах сам показувати кіно на запрошення місцевих громад. І тепер знаю, що там, за океаном, є сотні тисяч тих, хто любить та підтримує Україну. А загалом отримав купу позитивних емоцій від знайомства з новими людьми та суттєво покращив фізичну форму, накатавши понад 10 тисяч кілометрів.

Під час підкорення США на велосипеді

Мандруючи Штатами, Олександр вперше дізнався про змагання «Ігри нескорених». Тоді вони проводилися в парку розваг «Світ Волта Діснея» поруч з Орландо, штат Флорида.

— Ще тоді подумав: «От було б круто, якби Україна також взяла участь у цих змаганнях», — ділиться герой. — А вже за рік за результатами відбору увійшов до складу національної збірної як велосипедист, тож у вересні цього року представлятиму Україну на «Іграх нескорених», що відбудуться в Торонто.

Зараз Олександр Чуб активно готується до змагань та опановує нові для себе види спорту — лижі, сноуборд, кросфіт. А ще постійно подорожує, бо вважає, що мандри додають життєвих сил та надихають на нові звершення.

— Після поранення спорт та мандри стали для мене основними чинниками, що сприяли як фізичному, так і моральному відновленню, — говорить Олександр. — Я вважаю, що фізичні обмеження — не причина відмовлятися від повноцінного життя. Всі бар'єри — лише у вашій голові, і їх необхідно долати. Тільки тоді ви досягнете своєї мети і знайдете своє щастя.

Владислав ДЕМ'ЯНЕНКО

Розмінування території арсеналу проводять військові сапери

Броньована пожежна машина ГПМ-54 у роботі

БЕЗПЕКА АРСЕНАЛІВ — ПРОБЛЕМА НЕ ЛИШЕ ВІЙСЬКОВИХ,

АБО ПРО ВИСНОВКИ З НАДЗВИЧАЙНИХ ПОДІЙ НА ЦИХ ОБ'ЄКТАХ

Посадовці різних рівнів у військовому відомстві неодноразово загострювали увагу на необхідності належного фінансування безпечного функціонування баз та арсеналів. Але коштів на їхнє забезпечення завжди бракувало, тож із певною періодичністю в різні роки в нас вибухали склади в Артемівську, Новобогданівці, Лозовій, Сватовому. Хоча в окремих випадках причиною надзвичайних подій на цих об'єктах ставав людський фактор, це тема іншого матеріалу. У цьому ж я хочу акцентувати увагу на тому, що з огляду на наявні загрози та наслідки таких надзвичайних подій ми мусимо приділяти забезпеченню арсеналів значно більше уваги та фінансових ресурсів

Державною програмою забезпечення живучості арсеналів, складів та баз зберігання боєприпасів на період 1995–2015 років (дію якої продовжили до 2020 року) було передбачено фінансування в сумі 1 млрд 257 млн гривень. За рахунок цих коштів вдалося виконати першочергові заходи щодо посилення безпеки зберігання зброї на арсеналах, базах та складах. При цьому слід зазначити, що лише після вибухів у Новобогданівці в 2004-му фінансування арсеналів почало здійснюватися практично на рівні, визначеному згаданим вище документом.

А скільки ж реально коштує безпека арсеналів? Одразу зазначу, що зберігання боєприпасів не є дешевим. Особливо з огляду на те, що в попередні роки кошти на це виділялися часто за залишковим принципом.

Міністр оборони України генерал армії України Степан Полторак після надзвичайної події в Балаклеї, зокрема, повідомив: «Для того, щоб забезпечити повну охорону і оборону (баз і арсеналів. — Авт.) відповідно до сучасних вимог, необхідно приблизно п'ять мільярдів гривень».

На що гроші мають бути виділені першочергово?

Ось що про це сказав заступник начальника Управління живучості арсеналів, баз та складів Озброєння Збройних Сил України полковник Вадим Зайцев: «Ми, зокрема, плануємо створити нові сховища для зберігання боєприпасів, встановити сучасні системи раннього виявлення (оповіщення) та сигналізації, а на периметрах та технічних територіях — прилади відеонагляду. Крім цього, слід придбати новий ГПМ-72 виробництва Львівського бронетанкового заводу.

З огляду на втрати, яких ми зазнали за наслідками вибухів на різних арсеналах та базах зберігання боєприпасів у різні роки, для всіх, здається, є очевидним, що витрати на будівництво спеціальних сховищ, обладнання територій баз сучасними системами оповіщення та виявлення небезпеки, в рази менші. Так, за підрахунками фахівців, вартість арочного сховища, де зберігаються, наприклад, артилерійські снаряди, становить близько 1,5–2% від ціни цих боєприпасів. Якщо ж там зберігаються, наприклад, ПТКР, цей показник становить до 0,5%».

ВИТРАТИ НА ОБЛАДНАННЯ БАЗ СУЧАСНИМИ СИСТЕМАМИ ВИЯВЛЕННЯ НЕБЕЗПЕКИ, У РАЗИ МЕНШІ, НІЖ ВТРАТИ, ЯКИХ МИ ЗАЗНАЛИ ЗА НАСЛІДКАМИ ВИБУХІВ НА РІЗНИХ АРСЕНАЛАХ ТА БАЗАХ

А як убезпечити арсенали від «летючих запальничок»? Бо одна із версій причин надзвичайної події в Балаклії — атака ворожого безпілотника.

Про сучасні засоби радіоелектронної боротьби (РЕБ) з безпілотними літальними апаратами розповів військовий експерт Сергій Згурець: «Я вважаю, що на сьогодні ефективним засобом боротьби з БПЛА є мобільний комплекс «Анклав». Він важить лише 30 кілограмів і може працювати під час руху на будь-якій техніці. Його завдання не збивати безпілотники, а змушувати їх втрачати орієнтування в просторі. Можна заглушити кожен окремо або ж декілька відразу. Всі навігаційні системи, приміром, навігатори в автівках, після використання пристрою кілька секунд не працюють. Вони життєво важливі й для безпілотників. Без правильних координат їхня робота неефективна. Ціна такого пристрою в рази менша за вартість шкоди, завданої арсеналу атакою безпілотника».

Вітчизняні підприємства ОПК можуть нині запропонувати й інші сучасні засоби прикриття арсеналів з повітря.

У нашій розмові полковник Вадим Зайцев акцентував увагу й на необхідності суворого дотримання під час будівництва, особливо житлових будинків та об'єктів інфраструктури, безпечних відстаней від військових складів та арсеналів. Багато хто з чиновників, коли надають дозволи, ігнорують такі вимоги, наражаючи на небезпеку багатьох цивільних мешканців. Через те довкола небезпечних режимних військових об'єктів часто хаотично забудовуються території. Прикладом цинічного нехтування такими правилами стала пожежа 2015 року на нафтобазі у Василькові під Києвом, розташованій впритул до периметра військових складів з боєприпасами. Тоді лише завдяки правильним та рішучим діям військових пожежних команд, особового складу військової частини вдалося спочатку локалізувати вогонь, який наступав від палаючої нафтобази, а потім не допустити перекидання полум'я на територію складів. Для запобігання такій небезпеці відповідні фахівці військового відомства розробляють на розгляд Кабміну і Верховної Ради України пропозиції щодо ухвалення низки законодавчих актів, які б суворо забороняли будівництво в радіусі небезпечної зони не лише нафтобаз, автозаправок, а й житлових будинків та інших цивільних споруд.

Ярослав МЕЛЬНИЧУК

НА ВІДНОВЛЕННЯ ЖИВУЧОСТІ ВІЙСЬКОВИХ СКЛАДІВ ІЗ РЕЗЕРВНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ ДОДАТКОВО НАДАНО 200 МІЛЬЙОНІВ ГРИВЕНЬ

Минулого тижня Міністр оборони України генерал армії України Степан Полторак під час робочої поїздки в Харківську область відвідав 65-й арсенал у Балаклії. Він поінформував присутніх, що близько 99 млн грн надано на відновлення пошкоджень, завданих пожежею на складі в Балаклії, з них 9 млн спрямовано на розмінування території.

— Крім цього, з резервного фонду держави додатково призначено 200 млн грн на відновлення живучості військових складів та арсеналів, — зазначив Міністр оборони України. Він наголосив, що особливу увагу буде приділено складам з озброєнням, розташованим поблизу кордонів із Російською Федерацією.

— Ми маємо чіткий план щодо вживання невідкладних заходів, аби не допустити різного роду НП, — сказав Міністр оборони України.

БРОНЕАВТОМОБІЛЬ «БАРС-8» ПРОХОДИТЬ ДЕРЖАВНІ ВИПРОБУВАННЯ

ЦЕЙ БРОНЕАВТОМОБІЛЬ ПРОЙДЕ 10 000 КІЛОМЕТРІВ У РІЗНИХ ДОРОЖНІХ УМОВАХ

Тактичний броньований автомобіль «Барс-8»

Окрім прохідності бронеавтомобіля «Барс-8», перевірятимуть його балістичні й протимінні показники. На кожному із цих етапів відстежуватимуть тактико-технічний стан автомобіля, перевірятимуть як основне, так і допоміжне обладнання

Корпус тактичного броньованого автомобіля «Барс-8» (черкаські автовиробники) зварний, виготовлений зі сталевих броньових листів, розташованих під кутом. Як сказано на сайті заводу-виробника, фронтальна частина автомобіля, зокрема моторний відсік, забезпечує захист від кулі 7,62 мм під час пострілу впритул.

АВТОМОБІЛЬ ЛЕГКО ПРОЇЖДЖАЄ БРОДИ ЗАВГЛИБШКИ ДО 76 см, А ЗАВДЯКИ ВЕЛИКОМУ КЛІРЕНСУ У 280 мм МОЖЕ РУХАТИСЯ ГЛИБОКОЮ КОЛІЄЮ

«Барс-8» має енергоємне шасі підвищеної прохідності з колісною формулою 4х4 та 6,7-літровим турбодизельним двигуном Cummins потужністю 385 к. с., броньований протимінний і балістичний захист за стандартом STANAG 4569 Level 2, системи забезпечення життєдіяльності екіпажу, пуску димових гранат, засоби зв'язку та навігації, прилади нічного й денного спостереження, систему регулювання тиску в шинах та RunFlat, систему пожежогасіння моторного відділення, засоби маскування, протиосколковий підбій корпусу, автономну кліматичну систему тощо. Максимальна швидкість «Барса-8» — 110 км/год. Автомобіль легко проїжджає броди завглибшки до 76 см, а завдяки великому кліренсу у 280 мм може рухатися глибокою колією.

Сімейство спеціальних броньованих машин на базі «Барса-8» передбачає як установлення лінійки різних бойових модулів, так і можливість виконання на його базі бронеавтомобілів артрозвідки, мобільних мінометів, санітарних автомобілів.

НА ЗАКУПІВЛЮ ЗАСОБІВ РЕБ ВИТРАТЯТЬ БЛИЗЬКО 250 млн грн

Збройні Сили України потребують надійних засобів РЕБ, які дадуть змогу виконувати завдання зі створення перешкод проти радіокерованої зброї та авіації противника, із захисту особового складу в районах здійснення антитерористичної операції та з прикриття важливих об'єктів. Про це повідомив начальник Головного управління оперативного забезпечення Збройних Сил України генерал-лейтенант Микола Кравчук.

Він зауважив, що застосування систем РЕБ є комплексним завданням, адже без використання засобів радіоелектронної розвідки такі засоби не може бути застосовано ефективно, зокрема для пригнічення системи навігації та сигналу управління безпілотних літальних апаратів (БПЛА) противника. Про це інформує Управління зв'язків із громадськістю Збройних Сил України.

— Росіяни вклали в розвиток програми БПЛА значні кошти. Ми розпочали цю роботу 2015 року, а минулого року вже завершили випробування, — сказав генерал-лейтенант Микола Кравчук.

За його словами, випробування довели ефективність усіх запропонованих систем, включно із пристроями РЕБ «Анклав», «Буковель» та «Хмара» (усі вітчизняного виробництва). Збройні Сили України мають намір закупити такі системи на суму близько 250 млн грн. Їх розгортання відбуватиметься в два етапи: до початку червня й до кінця року відповідно.

— Цього достатньо, щоб забезпечити захист баз, арсеналів і складів, а також підрозділів Збройних Сил України в районах АТО на Сході України, — наголосив генерал-лейтенант Микола Кравчук.

УКРАЇНА ОСВОЇЛА ВИПУСК ЛОПАТЕЙ ДЛЯ ВЕРТОЛЬОТІВ Мі-24

Акціонерне товариство «Мотор Січ» налагодило виробництво лопатей власного виробництва до вертольотів Мі-24. Про це повідомив заступник Міністра економічного розвитку й торгівлі України Юрій Бровченко.

«Справді, донедавна це було для нас величезною проблемою, адже лопаті в Україні не виготовляли, їх доводилося закуповувати в Росії. Відтепер завдяки Акціонерному товариству «Мотор Січ» цю проблему розв'язано. За власні оборотні кошти це підприємство спільно з іноземними партнерами зуміло налагодити виробництво лопатей», — розповів Юрій Бровченко.

Ударний вертоліт Мі-24

Він також повідомив, що нині лопаті проходять випробування і до кінця року Україна отримає лопаті вітчизняного виробництва практично за всією номенклатурою вертольотів. Про це повідомляє Національний промисловий портал.

У СТАМБУЛІ ПРЕДСТАВЛЕНО НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ РЕАКТИВНИЙ ГРАНАТОМЕТ

На 13-й міжнародній виставці військової техніки IDEF-2017 на об'єднаній експозиції ДК «Укроборонпром» вперше було презентовано переносний гранатомет розробки ДП «ДККБ «Луч». Гранатомет призначений для знищення легкоброньованої та неброньованої військової техніки. Дальність стрільби переносного реактивного гранатомета становить від 70 м до майже 2 км, а дальність прямого пострілу сягає 600 м. Його граната може оснащуватися різними бойовими частинами в залежності від завдань. Застосування нового оптико-електронного прицілу автоматизує та спрощує роботу стрільця, забезпечує високу точність влучання за максимальної дальності стрільби, йдеться на сайті Концерну «Укроборонпром».

ПРОГРАМУ ІМПОРТОЗАМІЩЕННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕНО НА ПОНАД 50%

Програму імпортозаміщення в ОПК України станом на початок 2017 року забезпечено більше як на 50%, третину заміщених складників і матеріалів закуплено в зарубіжних постачальників. Наприклад, із 8 тис. позицій складників і матеріалів для оборонної продукції, що підлягають імпортозаміщенню, оскільки закуповували їх раніше в РФ, на сьогодні вже заміщено 52,5%. Загалом із заміщених позицій 33% нині «Укроборонпром» закуповує в зарубіжних постачальників, решту виготовляють у рамках оборонної промкооперації в Україні з участю підприємств різних форм власності, які залучив держконцерн до програми імпортозаміщення. На сьогодні це близько 400 підприємств, інформує прес-служба держконцерну «Укроборонпром».

Критично важливими напрямами імпортозаміщення є насамперед авіаремонт і ремонт бронетехніки. Серед основних видів продукції, що потребує імпортозаміщення, — радіоелектронні й гумово-технічні вироби, вироби чорної та кольорової металургії, підшипники, стандартизовані й уніфіковані агрегати, складники, вузли й деталі для озброєння та військової техніки.

Нині «Укроборонпром» здійснює роботу зі створення спеціальної інформаційної бази для оптимізації програм імпортозаміщення в ОПК. Це так званий реєстр компетенцій, який має оптимізувати кооперацію під час виконання програм імпортозаміщення. Як зазначають у держконцерні, створення реєстру також важливе з урахуванням переходу України на другий рівень співробітництва з НАТО у сфері кодифікації оборонної продукції. Загалом забезпечити повний перехід ОПК на стандарти НАТО Україна планує до 2020 року.

Матеріали сторінки підготував Сергій ВОРОНКОВ

БЕЗ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ НЕ БУЛО Б ВІЙНИ СПРАВЖНЬОЇ

«Я БІЛЬШЕ БОЮСЯ ТРЬОХ ГАЗЕТ, НІЖ СОТНІ БАГНЕТІВ» НАПОЛЕОН

У Великій вітальні «Народної армії» — Олександр Шульман, доброволець АТО, блогер, фотокореспондент, упорядник першої документальної книги про російську агресію на Донбасі «Хроніка гібридної війни».

Розмовляємо про досвід участі в АТО, волонтерство та важливість інформаційної складової в гібридній війні

— Олександре, ви долучилися до АТО як доброволець вже у травні 2014 року. Як це сталося?

— Саме тоді, коли розстріляли колону прикордонників під Ізюмом, для мене й почався Донбас. Мій перший бойовий виїзд у складі добровольчої групи «Аеророзвідка» відбувся в серпні 2014 року. Це були бої під Луганськом, Щастям, Хрящуватим, Новосвітлівкою, Металістом…

— Що спонукало до такого рішучого кроку?

— Просто я не люблю, коли до моєї домівки приходять якісь зайди і починають бешкетувати. От і все! Після розстрілу «Небесної сотні» я написав, що це пролог, а далі буде війна. Багато хто не повірив: «Та що ти?» А невдовзі — анексія Криму і агресія на Донбасі.

— Схильність до блогерства проявилася з початком агресії РФ чи раніше?

— Я вів блог на сайті «Живий журнал». Трішки військової історії, трішки про реконструкції Другої світової, в яких сам брав участь, та досвід Цахалу — армії оборони Ізраїлю. Тобто така собі власна інтернет-тусовка.

Коли почався Майдан, я писав щоденні звіти з місця події. Викладав знімки. Зараз у мене близько 13600 підписників. Друзів було 5000, по саму зав'язку, але з різних причин мені довелося провести кардинальну чистку. Зараз близько 4000.

— У вас є власні методи, як швидко визначити «свій — чужий»?

— Якихось хитрощів немає. Просто є люди, які не сприймають російський фашизм, а є ті, які кохаються в ньому. Ось це і є головним водорозділом. На мою думку, якою мовою розмовляють по цей чи по той бік фронту, неважливо. Адже під донецьким аеропортом чи під Авдіївкою ніхто не запитував, якою мовою давались цілевказання.

— Бачу, у вас є нагорода — почесний знак «За оборону донецького аеропорту»…

— Так, ми працювали в зоні відповідальності 93-ї бригади в Пісках, Тоненькому. «Літали» під обстрілами, добували розвіддані — виконували звичайну фронтову роботу.

— Як реалізується відомий волонтерський проект «Польова пошта»?

— «Польова пошта» функціонує. На сьогодні перевезено не один десяток тонн вантажів і не одна тисяча посилок. Є декілька змінних екіпажів, які й займаються логістикою. Ми охоплюємо південний плацдарм від Маріуполя до Авдіївки. Дві машини постійно у русі, в роботі. Працюємо, як співається у пісні про «почту полевую»: «...а следом фронтовые почтальоны везут приветы от родных сердец».

— У перші місяці АТО ви особисто чимало зробили для придушення панічних настроїв та адекватного висвітлення ходу бойових дій. Що допомогло?

— Передусім абсолютно чітке розуміння того, що є певна кількість людей, які не просто не здатні критично мислити, а й узагалі співставляти думки. І якщо така людина сидить у передовому окопі, то вона бачить рівно стільки, скільки потрапляє в її сектор обстрілу. У командира взводу чи роти кругозір, зрозуміло, ширший. Тому, коли боєць сидить в окопі, по якому луплять з мінометів та кулеметів, і пише у соцмережах, що артилерії там немає, то, зрозуміло, що її там і бути не може, адже вона за кілометри в тилу... Однак людина пише: «По нас уже 10 хвилин стріляють! Де наша артилерія?» Зрозуміти, що необхідний час на підготовку даних для стрільби, на вихід на бойові позиції, на наведення гармати, важко. До того ж далеко не на кожен кулеметний «чих» дає відповідь важка артилерія. Але в інтернеті цей «спам» розноситься, немов вірус.

На жаль, у нас багато людей ласі до негативу, тож інколи важко довести, що все не так погано, як здається. Дзвониш до друзів на передову і з'ясовуєш обстановку. Вони повідомляють, що луплять. «Сильно?» — «Та ні, як завжди». — «А що там за 128 трупів та 150 поранених?» — «Де?! Ми тут утрьох, усі живі! Льоха, Сергій і я — всі живі. 128 трупів з трьох ми не зробимо». Сидиш і набираєш: «Чутки про кількість загиблих дещо перебільшені. Їх узагалі нема! Всі живі». Це хтось перепощує — йде зворотна хвиля. Я зрозумів, що коли подаєш спокійну, зважену інформацію, вона значно більше затребувана, аніж крики на кшталт: «Терміново — репост: наших вбивають». Десь, мабуть, від подій під Дебальцевим, коли інформації практично не було. Якраз тоді на «хресті» бойовики повалили вишку, і 3G ловив буквально на башті танку в кутку двору. Залазиш, відправляєш — йде інформація.

ЦЯ ВІЙНА БУЛА СПРОВОКОВАНА НАЙПОТУЖНІШОЮ ІНФОРМАЦІЙНОЮ ПІДГОТОВКОЮ, ЯКУ ВЕЛА РОСІЯ ПРОТИ УКРАЇНИ ЩЕ З 90-Х РОКІВ МИНУЛОГО СТОЛІТТЯ

— До речі, як би ви охарактеризували тодішню ситуацію під Дебальцевим? Було ж чимало непорозумінь…

— Попри все, що відбувалося навколо Дебальцевого в інформаційному полі, я вважаю: те, що вдалося зробити нашим військам, нашим офіцерам, нашим генералам, увійде у підручники воєнної історії та воєнного мистецтва. І про це я написав першим. З втратами, але ми вийшли достатньо спокійно і на плечах за собою ворога не привели. Головне вороже угруповання було знищене артилерійським вогнем.

Про жодне оточення не йшлося. Зупинити організований вихід українців у районі Логвинова ворогу не вдалося. Там же здійснив свій подвиг командир танкової роти з 92-ї бригади Василь Божок. Там же билися бійці з 17-ї танкової бригади, там же відбувся знаменитий бій під Санжарівкою, там же билися наші десантники. Проте там припустилися й багатьох помилок… Зокрема можна згадати, як під тим же Троїцьким залишили танки без прикриття. Відійшла піхота. Як 1 лютого загинув екіпаж Олексія Осташевського. Бійці 1-го батальйону 17-ї танкової були змушені вийти з капоніра і бити з відкритого майданчика осколково-фугасними по рашистах, що кинулись у прорив... Вони героїчно загинули.

Це війна, звинувачувати нікого не хочу, але й замовчувати також не слід. Далеко не все, на жаль, увійшло до книги про АТО, однак про якісь речі, мабуть, і говорити зарано.

Доброволець АТО, блогер, фотокореспондент Олександр Шульман

Про Дебальцеве поширювали багато фейків — аж до «тотальної зради». Однак були й свідки, серед них і кореспондент «Народної армії» Роман Туровець, радник Міністра оборони Юрій Повх, які вели репортажі з місця подій.

Зрештою є розпорядження, рапорти, результати аерозйомки. Той же 73-й центр Едуарда Шевченка, який там працював, знімав. Усе можна перевірити, тож місця для неправди просто не залишається. Тоді дії українських частин під Дебальцевим оцінив натовський генерал, його оцінка повністю співпадала з моєю.

— Ви долучилися до підготовки книги про війну на Донбасі…

— «Хроніку гібридної війни» написав популярний автор та блогер Серж Марко. В неї увійшли численні інтерв'ю, огляд гібридних воєн, які велися у ХХ столітті (від громадянської війни в Іспанії до конфліктів на пострадянському просторі).

Всі документальні матеріали, також і карти, упорядник особисто узгодив з офіцерами управлінь Генштабу ЗС України. Тобто в книзі немає нічого, що можна оцінити як авторський вимисел або інтерпретацію. Це перше видання про перебіг бойових дій від 2014 до 2016 року.

— Знаю, що ви чимало зробили для правдивого інформування про війну на Донбасі й на міжнародному рівні. Зокрема відомі ваші фотовиставки, які демонструвалися в багатьох країнах Європи.

— Фотографії з фронту були виставлені у Брюсселі, Лондоні, в італійській Болоньї та Хорватії. В Ізраїлі реалізовано великий проект. Завдяки підтримці моїх друзів було організовано фотовиставку в українському центрі в Бат-Ямі. Долучилося посольство України в Ізраїлі. З'їхалися мешканці з усієї країни — від Хайфи до Беєр-Шеви. Спілкувалися близько трьох годин. Розповідав, пояснював, показував. Були абсолютно смішні запитання: «А правда, що у вас їсти нічого?» чи «А російською на вулицях не можна говорити?».

— Тобто російська пропаганда свою справу робить…

— Так, працює на повну силу. Причому як від відверто постановочних сюжетів, де видно, що звук накладався окремо, до інтерв'ю з «українськими солдатами» в абсолютно новенький

формі, які чинять неподобства на камеру. Усе це очевидні речі, однак людина, далека від інформаційних маніпуляцій, сприймає ці маніпуляції як реальність.

— Написано і зроблено за три роки чимало. Чи намагались осмислювати війну на Донбасі як явище? Які її основні характеристики?

— Думаю, що цю війну оцінювати ще зарано, адже вона не закінчилася. Однак про її пройдені етапи можна сказати таке: у збройного конфлікту з РФ є декілька шарів. Перший — суто військовий. Вперше на європейському театрі бойових дій відбулося зіткнення із застосуванням важкої артилерії, авіації, танків Збройних сил Росії та України. І казали, що коли РФ задіє всі свої сили, то дійде до Києва. Так, я це допускаю. За кількістю живої сили, техніки в них значна перевага. Однак ми можемо сформувати завдання так, як це свого часу зробив міністр оборони Ізраїлю Моше Даян: «Ми не можемо припинити вбивства робітників на апельсинових плантаціях і цілих родин в їхніх власних ліжках. Але можемо зробити так, щоб за нашу кров платилася велика ціна, така велика, щоб її стало невигідно платити». Зрозуміло, що росіяни ніколи на людські втрати не зважали, що вони звикли воювати «м'ясом», однак я пам'ятаю, як ще в жовтні 2014 року в Тоненькому один з офіцерів сказав мені: «А все ж таки Росія поламала зуби об нашу армію». Так воно і сталося. Хоч ми і залишили термінали донецького аеропорту (як оборонний рубіж він повністю знищений. — Авт.), за нами залишилися Піски, Авдіївка, Водяне, Опитне, те ж Тоненьке. Після Дебальцевого Попасна, Троїцьке, висоти — наші!

Другий шар — громадсько-політичний. Коли до оборони країни долучилася величезна кількість людей — добровольці, волонтери… Перші добровольчі батальйони, що б про них не казали (можна сперечатися щодо їхньої чисельності, підготовки. — Авт.), навіть при тому, що головний удар на себе завжди бере армія, стали на першому етапі своєрідним каталізатором, маяком, тим символом, на який країна рівнялася. Значну роль відіграло також і залучення цивільних громадян, які підтримали армію як волонтери чи просто добровільними пожертвами на пальне, медицину, обмундирування та амуніцію.

І третій шар — інформаційний. Ця війна була спровокована найпотужнішою інформаційною підготовкою, яку вела Росія проти України ще з 90-х років минулого століття. Це помітно у книгах, у фільмах. Якщо десь з'являвся негативний персонаж, він обов'язково мав розмовляти українською мовою та мати українське прізвище. Приниження та презирство. При цьому зовсім забувалося, що в лавах Червоної армії воювали мільйони українців, командувачами танкових армій були генерали Лелюшенко, Рибалко, Кравченко. Забувають про командарма 38-ї армії Маршала Радянського Союзу Москаленка, про тричі Героя Радянського Союзу Івана Микитовича Кожедуба. Було зроблено все, аби показати, що Україна, якщо й не була на боці фашистської Німеччини, то все ж таки не сприяла перемозі над нацизмом. Той приплив російських добровольців та «відпускників», який ішов з РФ на український фронт, був зумовлений саме широкою пропагандою. Недарма працює Russia Tuday, недарма всі ці підтримки, підживлення проросійських рухів, недарма на це витрачаються мільярди доларів. Без інформаційної війни не було б війни справжньої.

— Як ви вважаєте, чи зробили ми все належне, щоб убезпечити Україну на інформаційному фронті зараз?

— Ні. І я це бачу, тому що з мого досвіду спілкування з людьми, які мешкають за кордоном, в більшості рейтингових ЗМІ Україна вже пішла з перших шпальт. Тепер там Сирія. У ЄС та США — свої проблеми. Є й інші гарячі точки, є чим займатися, є про що писати. Так, ми опинилися на деякий час у центрі уваги світового інформаційного простору, однак це в минулому. Тобто системності не вистачає.

Потрібно швидко й потужно розвивати свої «стволи» інформаційного фронту, також і українське іномовлення, підсилювати військові ЗМІ, інтернет-ресурси тощо.

Записав Руслан ТКАЧУК

Світлини з фотовиставки Олександра Шульмана

Після бою…

Бій під Докучаєвському. Жовтень, 2014 рік

Яблука й танки

З набуттям чинності змін до закону інвалідам виплачуватимуть до 640 тисяч гривень грошової допомоги

ЯКІ СОЦІАЛЬНІ ВИПЛАТИ ЗРОСТУТЬ І НА СКІЛЬКИ?

НЕЩОДАВНІ ЗМІНИ ДО ДЕЯКИХ ЗАКОНІВ ЗБІЛЬШИЛИ РОЗМІРИ ВИПЛАТ РОДИНАМ ЗАГИБЛИХ БІЙЦІВ ТА ІНВАЛІДАМ АТО, А ЩЕ ЛІКВІДУВАЛИ ДЕЯКІ КОЛІЗІЇ В ЧИННОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ

Президент України підписав закони «Про внесення змін до деяких законів України щодо підвищення рівня соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей» та «Про внесення змін до статті 15 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо надання членам сімей загиблих пільг без урахування середньомісячного сукупного доходу сім'ї». Які саме зміни законодавчо затверджено, розбиралась наша кореспондентка

Базовою цифрою для нарахування основних соціальних виплат для учасників АТО є розмір прожиткового мінімуму. Під час розрахунку одноразової грошової допомоги враховують прожитковий мінімум, визначений станом на 1 січня поточного року, у розмірі 1600 грн. Тож, за новою редакцією закону, виплати призначатимуть і виплачуватимуть у таких розмірах:

— 1 200 000 грн (750-разовий розмір прожиткового мінімуму) отримає родина, якщо військовослужбовець загинув під час виконання обов'язків військової служби або внаслідок захворювання, пов'язаного з виконанням обов'язків військової служби;

— 800 000 грн (500-разовий прожитковий мінімум), якщо загибель (смерть) військовослужбовця, військовозобов'язаного або резервіста сталася під час військової служби або внаслідок захворювання чи нещасного випадку під час військової служби.

У разі встановлення військовослужбовцю І групи інвалідності виплату здійснять у розмірі 400-разового прожиткового мінімуму (640 000 грн), у разі встановлення інвалідності ІІ групи — у розмірі 300-разового прожиткового мінімуму (480 000 грн), у разі інвалідності ІІІ групи — у розмірі 250-разового прожиткового мінімуму (400 000 грн).

Раніше під час застосування чинної норми закону виникало чимало питань. Наприклад, у нашу редакцію звернулася дружина загиблого бійця. Жінка та її діти тривалий час не могли отримати належні виплати, тому що батьки її загиблого чоловіка не надавали згоди на отримання коштів. Адже одноразову грошову допомогу донедавна призначали й виплачували тільки за заявою кожного повнолітнього члена сім'ї, батьків та утриманців загиблого. Іншими словами, право однієї особи на отримання допомоги безпосередньо залежало від дій усіх повнолітніх членів сім'ї, батьків та утриманців загиблого військовослужбовця.

РОДИНА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ, ЗАГИБЛОГО ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ВІЙСЬКОВОГО ОБОВ'ЯЗКУ, ОТРИМАЄ ВІД ДЕРЖАВИ 1,2 МЛН ГРИВЕНЬ

Нова редакція частини першої статті 16–3 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» усуває наведену вище умову виплати. Відтепер у разі відмови від призначення та отримання одноразової грошової допомоги або у разі, якщо одна із зазначених осіб у визначений термін не реалізувала своє право на призначення та її отримання, цю частку розподілятимуть між іншими членами родини, які мають на неї право.

Інша невідповідність, що існувала донині в чинному законодавстві, — практика встановлення різного розміру виплат родинам загиблих і пораненим. Наприклад, у разі загибелі військовослужбовця під час АТО відповідно до статті 21 Закону України «Про боротьбу з тероризмом» досі було визначено право членів його родини на одноразову допомогу в розмірі 20 прожиткових мінімумів — 32 000 грн (20х1600). Водночас у статті 16–2 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців і членів їх сімей» у разі загибелі військового під час виконання обов'язків військової служби було передбачено надання одноразової грошової допомоги в розмірі 500 прожиткових мінімумів — 800 000 грн (нині — 1 200 000 грн). Погодьтеся, різниця в розмірі допомоги доволі суттєва.

Такі ж суперечності виникали в чинному законодавстві й щодо призначення допомоги пораненим під час АТО бійцям силових структур, які стали інвалідами або частково втратили працездатність без установлення групи інвалідності.

Відтепер ці правові колізії між двома названими вище законами, у кожному з яких визначено свій розмір допомоги, також у минулому. У статті 21 Закону України «Про боротьбу з тероризмом» зроблено посилання на Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», визнавши таким чином чинною більшу суму виплати.

Водночас зміни до вищезгаданих законів не поширюються на тих осіб, які набули право на виплату їм одноразової грошової допомоги до набуття їх чинності. Тож перерахунки вже призначених сум не здійснюватимуть, а збільшені розміри допомоги виплачуватимуть із дня, що настає за днем публікації законодавчих змін в офіційних друкованих виданнях.

СІМ'Ї ЗАГИБЛИХ ЗАХИСНИКІВ УКРАЇНИ МАТИМУТЬ ПРАВО НА ПІЛЬГИ, НЕЗАЛЕЖНО ВІД РІВНЯ ЇХНЬОГО МАТЕРІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Не залишено поза увагою й зміни до ще одного закону, який стосується пільг сімей загиблих.

— 2015 року під час зустрічі з ветеранами та членами сімей загиблих учасників АТО в Мукачевому до мене звернулася вдова нашого офіцера, який загинув в АТО, з таким запитанням: «Як так сталося, що мене та мою неповнолітню доньку позбавили права на пільги, тоді як мої сусіди, у складі сім`ї яких є учасник АТО, мають пільгу на 75-відсоткове зниження плати за користування комунальними послугами?» — розповідає начальник відділу соціальної політики Департаменту військової освіти, науки, соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони України Сергій Кучеренко. — На той час надання пільг зазначеній категорії осіб залежало від додаткової умови — середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців, і дохід не мав перевищувати величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу. З метою врегулювання зазначеного питання Міністр оборони 2015 року двічі звертався в Кабінет Міністрів України, і питання було врегульовано, але частково. З набуттям чинності відповідних змін до закону 20 лютого 2016 року пільги особам, на яких поширюється чинність Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», з-поміж членів сімей загиблих учасників АТО стали надавати в повному обсязі. Але всім іншим категоріям осіб ці обмеження залишили. Тож для членів сімей осіб, які загинули або пропали безвісти, померли внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, яких вони зазнали під час захисту Батьківщини або виконання інших обов'язків військової служби, питання надання пільг залишилося невирішеним.

Після того, як Закон «Про внесення змін до статті 15 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо надання членам сімей загиблих пільг без урахування середньомісячного сукупного доходу сім'ї» набуде чинності (цей закон, на відміну від попереднього, стане чинним із першого числа місяця, що настане через місяць із дня його опублікування), ці обмеження буде знято. Тож для родин стане можливим мати такі пільги, як безкоштовне отримання ліків, медичних послуг, 50-відсоткове зниження оплати за житло, користування комунальними послугами тощо.

Тетяна МОРОЗ

ЗАПИТУВАЛИ? ВІДПОВІДАЄМО

До редакції продовжують надходити листи від наших читачів із проханням роз'яснити особливості умов укладання контракту, використання пільг та гарантій для учасників АТО, а також порядок нарахування належних їм виплат. Ми звернулися до відповідних фахівців, аби допомогти розібратися в багатьох нюансах чинного законодавства

Василь С., військовослужбовець, м. Київ:

— Я — полковник, мені 55 років. На який строк я можу укласти новий контракт?

— Для осіб офіцерського складу, які мають право на пенсію за вислугою років, за їхнього бажання строк проходження військової служби за новим контрактом може бути продовжено на строк від 2 до 10 років, але не більше ніж до досягнення граничного віку. Укласти контракт ви зможете лише на повні роки (2, 3, 4 роки тощо). У вашому випадку (з урахуванням віку) ви маєте право укласти контракт не більше ніж на 5 років.

Нагадуємо, що граничний вік перебування на військовій службі відповідно до пунктів 1–4 частини першої статті 22 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» встановлюється для військовослужбовців старшого офіцерського складу (майорів, підполковників) — до 50 років; для полковників — до 55 років. У особливий період граничний вік збільшено на 5 років.

Водночас при укладанні такими військовослужбовцями нових контрактів про проходження військової служби у Збройних Силах України у пункті 8 контракту зазначається: «Після закінчення особливого періоду, у разі досягнення військовослужбовцем граничного віку перебування на військовій службі, контракт припиняється (розривається), а військовослужбовець підлягає звільненню з військової служби за віком».

Петро М., військовослужбовець контрактної служби, м. Запоріжжя:

— Ми з дружиною — військовослужбовці, нещодавно перевелися до військової частини в іншому місті. Нам виплатять підйомну допомогу на обох?

— Особам офіцерського складу, прапорщикам та військовослужбовцям рядового, сержантського і старшинського складу, які проходять військову службу за контрактом, що переїхали до нового місця служби з одного населеного пункту в інший у зв'язку з призначенням на посади або зміною постійної дислокації військової частини до місця постійної дислокації військової частини або підрозділу зі зміною місця проживання, виплачується підйомна допомога в розмірі місячного грошового забезпечення.

У разі, якщо дружина і чоловік є військовослужбовцями, то підйомна допомога виплачуватиметься на кожного з них, а на членів сім'ї — із розрахунку 50 відсотків місячного грошового забезпечення одного з них (за їхнім бажанням). Підйомна допомога виплачується не більше двох разів на рік незалежно від подальшої зміни пункту дислокації військової частини.

Світлана К., працівник Збройних Сил України, м. Львів:

— Підкажіть, чи збільшаться розміри посадових окладів працівників військових частин у зв'язку зі зміною з 1 травня 2017 року розміру прожиткового мінімуму?

— Ні, не збільшаться. З січня поточного року посадові оклади працівників бюджетної сфери розраховуються, виходячи з розміру посадового окладу (тарифної ставки) працівника 1 тарифного розряду, встановленого в розмірі прожиткового мінімуму для працездатних осіб на 1 січня календарного року. У разі зміни протягом року розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб посадові оклади працівникам військових частин, закладів, установ та організацій не переглядаються.

Михайло С., учасник АТО, м. Харків:

— Чи дозволили учасникам АТО завозити автомобілі з-за кордону за зниженими цінами?

— У переліку пільг для учасників бойових дій, визначених у ст. 12 Закону «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», відсутня можливість розмитнення автомобілів за зниженими ставками. Нині ветерани АТО сплачують податки за ввезення машини в Україну на загальних умовах.

Водночас на розгляд парламенту подано законопроект з реєстраційним номером 2446а, який передбачає звільнення учасників бойових дій АТО від сплати митних зборів при ввезенні легкового автомобіля з двигуном об'ємом не більше 3000 куб. см, лише одноразове безкоштовне ввезення автомобіля з об'ємом двигуна до 3000 куб. см та лише учасником АТО з обов'язковою реєстрацією на власне ім'я.

Але ця депутатська ініціатива залишається поки що на рівні законопроекту.

Сергій С., інвалід війни, м. Київ:

— Я — інвалід ІІ групи. Нещодавно стан мого здоров'я значно погіршився. Під час повторного огляду мені встановили І групу інвалідності. Чи можу я розраховувати на ще одну виплату грошової допомоги?

— Порядок призначення і виплати одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності військовослужбовців, військовозобов'язаних та резервістів, які призвані на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві, визначений постановою Кабінету Міністрів України від 25 грудня 2013 р. № 975. Якщо протягом двох років військовослужбовцю, військовозобов'язаному та резервісту після первинного встановлення інвалідності або ступеня втрати працездатності без встановлення інвалідності під час повторного огляду буде встановлено згідно з рішенням медико-соціальної експертної комісії вищу групу чи іншу причину інвалідності або більший відсоток втрати працездатності, що дає їм право на отримання одноразової грошової допомоги в більшому розмірі, виплата проводиться, але з урахуванням раніше виплаченої суми.

Микола М., учасник АТО, м. Київ:

— Втомився від хамства водіїв столичних маршруток. Скажіть, так скільки ж ветеранів АТО може одночасно перевозити водій маршрутки?

— Чинним законодавством України не встановлено обмежень щодо кількості пільгових місць у маршрутному таксі на маршрутах загального користування. Відносини перевізника з органами місцевого самоврядування на маршрутах визначаються договором, в якому встановлено і умови перевезення пільговиків, і розмір компенсацій перевізнику за перевезення пільгових пасажирів, а також тариф і механізм виплати цих компенсацій. Відмова від пільгового перевезення забороняється.

Микола С., учасник АТО:

— Які податкові пільги передбачено для учасників АТО?

— Не включається до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу та не обкладається податком на доходи фізичних осіб сума щорічної разової грошової допомоги, яку надають учасникам АТО.

Також не обкладаються податком на доходи фізичних осіб доходи учасника бойових дій під час АТО, отримані як благодійна допомога.

Особі, яка перебуває в районі АТО, грошове забезпечення на період перебування в районі антитерористичної операції не підлягає обкладенню військовим збором. При цьому необхідно підтвердити статус учасника АТО.

Для учасників АТО також передбачена пільга щодо сплати земельного податку. Звільнення від сплати податку за земельні ділянки поширюється на одну земельну ділянку за кожним видом використання в межах граничних норм, установлених ст. 281 Податкового кодексу України.

Підготувала Тетяна МОРОЗ

ВЕТЕРАНИ АТО ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ ВЧАТЬ МОВУ ТА ОПАНОВУЮТЬ ІТ-НАУКУ

Безкоштовні мовні та ІТ курси від Дніпропетровської ОДА закінчили вже 514 ветеранів АТО регіону. Як повідомив очільник області Валентин Резніченко, нині нові знання набувають ще 157 бійців.

— Освітні програми — один із способів реабілітації демобілізованих. Наші хлопці можуть навчатися на безкоштовних курсах з англійської або ІТ, які організовує команда Дніпропетровської ОДА, — розповів Валентин Резніченко. — Записатися на курси можуть усі охочі. Набір триватиме, доки в цьому буде потреба.

Заявки можна залишати в Центрі допомоги воїнам АТО при Дніпропетровській ОДА, що знаходиться за адресою: Дніпро, пр. Поля, 1 (1-й поверх), тел.: (056) 742–86–62.

У КИЄВІ ВІДБУДЕТЬСЯ БЛАГОДІЙНА СТОМАТОЛОГІЧНА АКЦІЯ ДЛЯ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ ТА ЇХНІХ РОДИН

З 12 по 16 червня 2017 року у столиці відбудеться благодійна стоматологічна акція для учасників бойових дій, їхніх дружин та дітей. Допомогу надаватимуть на базі медичного центру Angelia за адресою: вул. Лариси Руденко, 3, повідомляє life-after-ato.com.ua. Акція відбуватиметься за підтримки Loma Linda University Medical Center (Каліфорнія, США), Української академії пародонтології та Асоціації імплантологів України.

У ході акції ветеранам АТО та їхнім родинам нададуть безкоштовну, кваліфіковану, стоматологічну і консультативну допомогу. Охочим проведуть кваліфікований стоматологічний огляд, рентгенодіагностику з використанням радіовізіографа, за потреби проведуть професійне лікування з використанням сучасного обладнання, чистку зубних каналів, пломбування зубів, гігієнічну чистку і полірування або видалення. Для участі в акції вам необхідно зареєструватися за посиланням: http://registration.tilda.ws/.

ДІТИ ЗАГИБЛИХ ВОЇНІВ ВІДПОЧИНУТЬ У ЧЕХІЇ

Під час літніх канікул 30 дітей з Вінниччини, батьки яких загинули під час захисту країни у протистоянні російсько-терористичним військам, побувають на відпочинку в історичній області Чеської Республіки Богемії. Цей край славиться своїми оздоровницями, розташованими в горах, озерами, мінеральними водами, на його території діють два бальнеологічні курорти. Тутешню природу тут недаремно називають райською. Так про неї відгукуються не тільки чехи, а й численні туристи, які приїздять на відпочинок з інших країн.

— Таку форму допомоги передбачено угодою про співпрацю між нашими регіонами, яку ми підписали нещодавно, — зазначив голова Вінницької ОДА Валерій Коровій. — Дуже символічно, що її виконання ми розпочали з такої патріотичної акції.

Департамент соціальної та молодіжної політики області допоможе підготувати необхідні документи. Кандидатури на поїздку відбиратимуть за участю організацій учасників АТО, повідомляє golos.com.ua.

У ХАРКОВІ ВІДКРИЛИ УНІКАЛЬНИЙ БАСЕЙН ДЛЯ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПОРАНЕНИХ БІЙЦІВ

Унікальний басейн для реабілітації поранених на Сході бійців відкрили в Харківському інституті протезування. Таку допомогу Україна отримала від уряду Японії в межах співробітництва з НАТО. Басейн обладнаний спеціальною підвісною системою для транспортування візочників.

— Я дуже вражений басейном, а також рівнем медиків із команди інституту. Японія підтримує Україну системно, і ми й надалі це робитимемо, — сказав міністр-радник посольства Японії в Україні Харада Мічіо.

Гідрореабілітацію в цьому басейні проходитимуть не лише ветерани АТО, а й інші пацієнти. Програму занять фахівці складатимуть для кожного індивідуально.

ВИ — УЧАСНИК АТО, І ВАМ НЕМАЄ ДЕ ЖИТИ? БЕРІТЬ КРЕДИТ НА ПІЛЬГОВИХ УМОВАХ

НА ЧЕРКАЩИНІ ВЕТЕРАНИ АТО НА ВИГІДНИХ УМОВАХ ОТРИМУЮТЬ ВІД МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ КРЕДИТИ НА ЖИТЛО

Учасникам АТО з Черкащини пропонують кредит на житло на 30 років під 3% річних

Питання забезпечення житлом учасників АТО та їхніх сімей є надактуальним в усіх регіонах України. Адже за обставин, які створилися нині в державі у зв'язку із браком коштів, важко сподіватись лише на дієвість цільових державних програм. Наші ветерани потребують підтримки. І є приклади, коли місцеві органи влади допомагають захисникам Вітчизни наблизити новосілля. Так, як на Черкащині. Далі — розповідь про спосіб придбання власної оселі, який є альтернативним багаторічному очікуванню житла на квартирній черзі. Ідеться про пільгове кредитування

Для статистики: нині на обліку в Черкаській області перебувають понад 7600 учасників АТО, 242 інваліди війни та 109 сімей загиблих воїнів. Сім'ям загиблих та інвалідів війни держава надає позачергово житло або грошову компенсацію на придбання квадратних метрів. На Черкащині, як і в більшості регіонів України, ці категорії громадян забезпечують житлом. Решті доводиться чекати омріяного даху над головою, і часто, на жаль, у багатьох регіонах перспективи у ветеранів АТО неоптимістичні. Але є варіант — спробувати купити оселю, умовно кажучи, у складчину з міською владою.

Наприклад, на Черкащині для розв'язання проблеми надання житла ще 2015 року прийняли Обласну програму забезпечення учасників АТО та членів їхніх сімей житлом. Розрахували її до 2020 року, виконавцем і координатором визначили Черкаське регіональне управління Державної спеціалізованої фінансової установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву».

На думку місцевої влади, поступового, а головне — ефективного розв'язання гострої житлової проблеми в регіоні можна досягти саме за допомогою пільгового кредитування за принципом спільної суспільної відповідальності органів державної виконавчої влади, місцевого самоврядування, Державної спеціалізованої фінансової установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву», а також безпосередньо учасників АТО та членів їхніх сімей.

Суть програми полягає ось у чому: **сім'ям воїнів пропонують пільговий кредит на купівлю житла в гривнях терміном до 30 років. Родина атовця має стояти на квартирній черзі, бути платоспроможною, проживати й мати реєстрацію на території області, регіону, звідки фінансуватиметься програма.**

СПЛАТА ПЕРШОГО ВНЕСКУ В РОЗМІРІ 20% ВІД ВАРТОСТІ ЖИТЛА ВІДБУВАТИМЕТЬСЯ ЗА РАХУНОК БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ

Поміж вигідних умов є й така, що в разі інфляції індекс на суму зобов'язань за кредитом не нараховуватимуть, не братимуть і комісійні збори з позичальника за оформлення й супроводження кредитного договору. Та головним і найпривабливішим для майбутніх власників квартир у кредит є те, що сплата першого внеску в розмірі 20% від вартості житла відбуватиметься за рахунок бюджетних коштів шляхом надання безповоротної фінансової допомоги позичальникові.

Перший заступник голови Черкаської ОДА Віталій Коваль:

— Минулого року в Черкаській області спрямували майже 12,2 млн грн субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво або придбання житла для сімей загиблих військовослужбовців, які брали участь в антитерористичній операції, а також для ветеранів АТО — інвалідів I-II груп, які потребують поліпшення житлових умов. Нині на житловій черзі перебувають ще дев'ять сімей загиблих та учасників АТО — інвалідів I-II груп. Потреба в коштах для виплати грошової компенсації становить цього року майже 7,6 млн грн.

Директор обласного Центру допомоги учасникам АТО Олександр Тимошенко:

— Райони поступово долучаються до такого способу розв'язання житлової проблеми. На мою думку, таким чином ми матимемо змогу забезпечити житлом іще більшу кількість атовців. Цього року вже передбачили в Умані кошти на житло для бійців — 444 тис. грн, Смілі — 380 тис. грн, Черкасах — 9,6 млн грн. Планують у Городищенському районі надати понад 400 тис. грн, майже 900 тис. грн — у Звенигородському, більше як 500 тис. грн — у Маньківському, 500 тис. грн — у Каневі, Монастирищенському та Жашківському районах.

Відсоткова ставка становитиме 3%. Цікаво, що сплату за користування кредитом можна зменшити. Залежатиме це від кількості дітей у вашій родині.

Згідно з положенням про порядок надання пільгових довготермінових кредитів учасникам АТО та членам їхніх сімей на придбання житла на території Черкаської області у 2015–2020 роках, розміщеного на офіційному сайті Черкаської обласної ради, якщо подружжя не має дітей, то кредит залишиться під 3% річних. Якщо має одну дитину — безвідсотково. Якщо двох дітей — окрім безповоротної фінансової допомоги на оплату першого внеску в розмірі 20% вартості житла, додатково держава погашає ще 10 відсотків суми зобов'язань за кредитом, тож родина має заплатити всього 70% кредиту. Своєю чергою позичальнику, який має трьох і більше дітей, держава компенсує 35 відсотків суми зобов'язань за кредитом. У такий спосіб регіон, як кажуть, убивають двох зайців, розв'язуючи житлову проблему молодих сімей і стимулюючи народжуваність.

— Реалізація програми стала можливою завдяки механізму на умовах співфінансування: 10% — з обласного бюджету, 90% — з місцевого. Наприкінці минулого року рішенням сесії обласної ради «Про обласний бюджет на 2017 рік» на реалізацію програми виділили 970,9 тис. грн, з яких уже профінансовано майже 350 тис. грн. У місцевому бюджеті передбачено 11 млн грн, — розповідає перший заступник голови Черкаської ОДА Віталій Коваль. — Новоселами в такий спосіб торік стали дві сім'ї, а нинішнього року — ще вісім сімей ветеранів АТО. Придбати нове помешкання планують іще два десятки родин бійців із Черкащини.

Одним із перших, хто скористався цією програмою, став житель Умані, 28-річний Роман Чашурін. 2014 року він пішов на службу добровольцем. Спочатку служив у 72-й окремій механізованій бригаді, потім — у 30-й. Брав участь у бойових діях поблизу Донецька, Маріуполя, у Пісках… 2015-го демобілізувався.

— Житло я вибирав сам. Це трикімнатна квартира в Умані, — каже Роман. — До того ж умови, погодьтеся, дуже вигідні. Я впевнений, що краще мати власне житло й платити за нього, аніж винаймати.

Тетяна МОРОЗ

НА РЕАБІЛІТАЦІЮ УЧАСНИКІВ АТО ПРОТЯГОМ 2017 РОКУ НА ЖИТОМИРЩИНІ ВИДІЛИЛИ МАЙЖЕ 7,5 МЛН ГРН

Цьогоріч на підтримку учасників антитерористичної операції та членів сімей загиблих учасників АТО в обласному бюджеті передбачено близько 10 млн грн. З них майже 7,5 млн грн виділено на реабілітацію учасників АТО, ще 2,2 млн грн буде спрямовано на шефську допомогу військових частин області. Про це повідомляє Центр допомоги учасникам АТО при Житомирській ОДА.

За рахунок цих коштів учасники АТО зможуть отримати необхідну медичну реабілітацію; скористатися стоматологічними послугами (хірургічне, терапевтичне лікування та зубопротезування); отримати послуги ендопротезування, протезування органів серцево-судинної системи, інтраокулярні лінзи; учасники АТО, які зазнали поранення, контузії чи іншого ушкодження здоров'я, можуть отримати грошову допомогу для забезпечення медичним обслуговуванням; пролікуватись у санаторно-курортних закладах та пройти реабілітацію за межами області та за кордоном.

ШАНСИ ВИЖИТИ ЗБІЛЬШУЮТЬСЯ, КОЛИ ЗНАЄШ, ЯК ПОДОЛАТИ СТРАХ

Дуже добре, коли після бою бійці в розмові діляться своїми переживаннями та емоціями

Психологічна підготовка військовослужбовців до бойових дій нині питання вкрай актуальне. Про те, як підготувати бійця до стресових ситуацій, розповідає полковник Олександр Ковальчук, кандидат психологічних наук, начальник науково-дослідної лабораторії (соціально-гуманітарних проблем) кафедри суспільних наук Національного університету оборони України ім. Івана Черняховського

— Олександре Петровичу, як би ви нині окреслили головне завдання військового психолога?

— Навіть в епоху високорозвиненої бойової техніки та зброї головна роль на війні належить солдатові. Результати досліджень, які здійснили американці, засвідчили, що тільки 20% солдатів стріляли під час бойових дій у супротивника, а 40% прикривали страх неконтрольованою стріляниною, найчастіше «в нікуди». Це доводить психологічну непідготовленість. Тож ефективність на полі бою залежить не тільки від бойової та фізичної натренованості. У солдата, який знає, наприклад, як тривога, страх і паніка впливають на поведінку в бою, і володіє технікою саморегулювання, значно підвищуються шанси залишитися живим. Тож головне завдання психолога й полягає в тому, щоб визначити, чи готовий психологічно військовослужбовець до служби, і зробити його стійким до стресових ситуацій.

Словом, успішність бойових дій багато в чому залежить від психологічного стану військовослужбовців, їхньої здатності переносити величезні фізичні й психологічні навантаження, долати страх у бою.

— Що порадите робити, коли боєць розгубився на полі бою, а поруч немає психолога?

— Безпосередня участь у бойових діях або перебування під обстрілами — це стресова ситуація. У першому бою природною є реакція, коли в бійця стають ватними ноги, він може заціпеніти, присісти, прикрити голову руками. Може впасти в істерику. Людина не може самотужки вийти з такого стану. Тут потрібна допомога товариша, який уже побував у боях. Щоб привести до тями постраждалого, товариш може кричати на нього, дати йому ляпаса, взяти за барки й потрясти. Коли боєць реагує, товариш показує йому, що потрібно робити, командує, і той, копіюючи рухи, виходить із шокового стану. А коли жодним чином не реагує, то його треба вивести з поля бою, тому що він стає живою мішенню для ворога.

— А вже поза боєм як військовослужбовцеві долати свої страхи?

— Дуже добре, коли після бою бійці в розмові діляться своїми страхами. Тоді кожен усвідомлює, що його хвилювання та проблеми розуміють товариші, що відчували страх. У спілкуванні дієвим є тілесний контакт. Це можуть бути обійми або проста підтримка рукою. Не варто нехтувати також прийомами самодопомоги. Боєць може заспокоювати себе фразами на кшталт: «Треба зберігати спокій, я залишаюсь повністю спокійним», «Я справлюся із цим!», «Я вдихаю повітря через ніс, затримую дихання, повільно рахую до п'яти, потім повільно видихаю через рот». Внутрішнього спокою можна досягти й з допомогою такої вправи: обіпріться об стовбур дерева або земляний вал і починайте дихати, уважно прислухаючись до кожного вдиху-видиху й повільно рахуючи їх. Сконцентрувавшись, ви зможете побачити ситуацію в позитивному ракурсі.

— Чим загрожує ненадання вчасної психологічної допомоги?

— Розрізняють гострий стресовий розлад і посттравматичний стресовий розлад. Основна відмінність між ними — це час, що минув з моменту травматичної події. Від двох днів до одного місяця діагностують ГСР, а ПТСР не раніше ніж через місяць. Перебіг ПТСР визначають як гострий, коли симптоми зберігаються менше як три місяці, й хронічний, коли вони зберігаються три й більше місяці. Через шість місяців і більше розлад визначають як ПТСР із пізнім проявом.

Тобто чим довше окремі військовослужбовці відчувають вплив надмірного страху, безпорадності, втрати контролю над собою або небезпеки, тим імовірнішим є те, що було завдано шкоди психіці, аж до втрати боєздатності. Без належної психологічної допомоги ризик виникнення ПТСР, із можливими психічними й похідними фізичними довготривалими наслідками, стає ще більшим.

ЗАВДАННЯ ПСИХОЛОГА Й ПОЛЯГАЄ В ТОМУ, ЩОБ ВИЗНАЧИТИ ПСИХОЛОГІЧНУ ГОТОВНІСТЬ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ ДО СЛУЖБИ ТА ЗРОБИТИ ЙОГО СТІЙКИМ ДО СТРЕСОВИХ СИТУАЦІЙ

— А хто взагалі може поставити діагноз ПТСР і на підставі яких критеріїв?

— Визначити, що військовослужбовець має ПТСР, може тільки психолог (лікар) на підставі клініко-діагностичного інтерв'ю та клініко-біографічного анамнезу. Критерії, що дають підставу діагностувати посттравматичний стресовий розлад, визначило керівництво з діагностики й статистики психічних розладів (DSM-V) Американської психіатричної асоціації.

— Усі ми розуміємо, що краще запобігти, ніж потім лікувати. Чи може психолог «натренувати» військовослужбовця, аби зменшити ризики набути ПТСР?

— Протягом психологічної підготовки відбуваються різноманітні лекції, тренінги, під час яких психолог розповідає про особливості психіки людини та вчить методів саморегуляції. Під час польових занять і тренувань створюють реальну картину бою, елементи небезпеки та раптовості, умови, коли потрібно вирішувати завдання за короткий час тощо. Ось таким чином і формується стресостійкість військовослужбовця.

Спілкувалася Оксана УРЕТІЙ

ПСИХОЛОГ МАЄ ВІДЧУВАТИ, КОМУ ПОТРІБНА ДОПОМОГА

— Уперше потрапивши на передову, я не могла надавати допомогу, — чесно зізнається старший лейтенант Антоніна Казмірук, офіцер відділення по роботі з особовим складом однієї з військових частин. — Мені самій необхідний був час, аби призвичаїтись, я сама потребувала допомоги.

Антоніна Казмірук — професійний військовий психолог. Дівчина закінчила Військовий інститут Київського національного університету ім. Шевченка. Двічі побувала в районі проведення антитерористичної операції: у складі групи цивільно-військового співробітництва та мобільної інформаційно-пропагандистської групи. Під час другого відрядження виконувала обов'язки офіцера-психолога й об'їжджала взводні опорні пункти на передовій.

Психологи груп, на жаль, не мали достатньо часу для надання повноцінної психологічної допомоги бійцям. Але, як зазначає Антоніна, їхня присутність на передовій є вкрай необхідною.

— Зазвичай психологу, — розповідає офіцер, — необхідно провести хоча б 10 сеансів з людиною, аби почути її, розібратися з проблемою. У нас не було можливості працювати в такому режимі, адже на ВОПах перебували лише три-чотири дні. Але, приїжджаючи до бійців, ми бачили, що їм дуже потрібне спілкування.

Часто чоловіки, які мужньо захищають країну і намагаються не скаржитись, приходили до психолога, аби просто розповісти про дружин, коханих, поділитись проблемами в родині, досягненнями дітей. Показували фотографії рідних. Але були й випадки, коли психологи рятували.

— Одного разу поблизу Новомихайлівки, якраз перед нашим приїздом, у будинок, де відпочивали військовослужбовці, влучив танковий снаряд. Було зруйновано півбудівлі. Один із військовослужбовців з переляку заліз до шафи. Вранці його звідти ледь витягли. Він почав заїкатися. Можливо, хлопцеві пощастило, що наша мобільна група опинилась саме там. Я не можу сказати, що ми повністю позбавили його заїкання, але після нашого спілкування та кількох дихальних вправ, він почав почуватися значно краще.

У пам'яті Антоніни закарбувався ще один випадок. Військовослужбовець, який виконував завдання в районі АТО, отримав звістку, що в нього помер батько.

— Коли я побачила цього бійця, у мене склалося враження, що побратими почали його уникати. Можливо, вони не знали, як його розрадити і які слова співчуття знайти. Чоловік сидів самотньо, і в його очах читався невимовний сум. Я підійшла до нього, взяла за руку і просто поговорила. Він поділився своїм горем. А наприкінці розмови навіть злегка усміхнувся. У такі моменти розумієш, що навіть одна-єдина усмішка є свідченням того, що твоя робота не була марною.

Інф. «НА»

АСОЦІАЦІЯ ВІЛЬНИХ ДЕРЖАВ

ІСТОРИЧНЕ СТАНОВЛЕННЯ НАТО ПРОТЯГОМ 2002–2014 РОКІВ: ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ЗМІНИ, РОЗШИРЕННЯ АЛЬЯНСУ ТА «ВІКНО МОЖЛИВОСТЕЙ» ДЛЯ УКРАЇНИ

Під час навчання Сил реагування НАТО (NRF) Steadfast Jaguar («Стійкий ягуар») на Островах Зеленого Мису (за 620 км від західного узбережжя Африки). 2006 рік

Знаючи про потенційну нестабільність в Європі після закінчення холодної війни, більшість західноєвропейських держав продовжували вважати доцільним наявність в ній НАТО

Їх підтримали майже всі держави, що вийшли з радянської імперії. При цьому НАТО створила консультативний орган — Раду Північноатлантичного співробітництва, який допомагав екс-комуністичним країнам вписатися в рамки західного клубу.

Хоча США й доброзичливо сприймали скорочення своєї присутності в Європі, інші члени НАТО не хотіли втрачати розгалужену інфраструктуру військового співробітництва та інтеграції, яку їм вдалося побудувати за цей час. Новий етап трансформації Альянсу був започаткований на Празькому саміті НАТО 2002 року, де були ухвалені рішення у відповідь на «уроки Косова та 11 вересня». При цьому увага зосереджувалася на змінах у потенціалах, місіях і структурах Альянсу, що відображалося у Празькій програмі трансформації. Також йшлося про створення Сил реагування НАТО.

Країни Альянсу зобов'язалися підвищити бойову ефективність військового потенціалу в царині стратегічних повітряних та морських перевезень, здатності до швидкого розгортання сил.

СИЛИ РЕАГУВАННЯ НАТО МОЖУТЬ НАЛІЧУВАТИ ДО 25 ТИСЯЧ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ, МАЮТЬ РОЗГОРНУТИСЯ ЗА П'ЯТЬ ДІБ ТА ЗАБЕЗПЕЧУВАТИ СВОЮ УЧАСТЬ В ОПЕРАЦІЇ ПРОТЯГОМ 30 ДІБ ТА ДОВШЕ

Як зазначають експерти, певного успіху у виконанні цих зобов'язань вдалося досягти за активної підтримки країн-партнерів НАТО. Зокрема України, яка надавала свої транспортні літаки Ан-124–100, допомагаючи Альянсу виконувати завдання у сфері стратегічних повітряних перевезень.

Створення Сил реагування НАТО (СРН) передбачало наявність високотехнічних, гнучких та витривалих підрозділів, спроможних виконувати місії з усього спектру завдань Альянсу.

До СРН входять сухопутні, повітряні, морські компоненти та сили спеціальних операцій. Ротацію підрозділів підвищеного ступеня готовності, що складається з національних елементів, здійснюють кожні шість місяців. СРН мають діяти як сили первинного розгортання з подальшим залученням більш чисельних сил нарощування. При цьому вони можуть налічувати до 25 тисяч військовослужбовців, мають розгорнутися за п'ять діб та забезпечувати свою участь в операції протягом 30 діб та довше. Погодьтеся, доволі серйозне угрупування для підвищення рівня готовності НАТО до реагування на різного роду загрози або кризи на континенті.

Нова структура командування НАТО передбачала створення на стратегічному рівні двох командувань з питань операцій та трансформацій. Тактичний рівень становили шість видових командувань ОЗС НАТО, які забезпечували відповідну підтримку операцій штабними елементами на суші, морі та в повітрі.

Приналежність до європейської цивілізації на той час стала прагненням багатьох країн, серед них і України.

Гортаючи одну з аналітичних доповідей фахівців Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України за 2006 рік, присвяченої «Трансформації та розширенню НАТО та порядку дій для України», у відповідному розділі знаходжу такий запис: «Вікно можливостей» у відносинах з НАТО залишається для України відкритим, однак щоб скористатись ним, необхідна модифікація підходів до реалізації цілей євроатлантичної інтеграції…»

На початку 2005 року перед Україною дійсно відкрилася перспектива достатньо швидкого залучення до Альянсу. На саміт НАТО, який відбувся у лютому 2005-го, з країн — не членів НАТО була запрошена тільки Україна, що було красномовною декларацією намірів Альянсу.

Вже навесні 2005-го між НАТО та Україною було розпочато активний діалог щодо членства. З боку Альянсу то був аванс за майбутній демократичний успіх України.

Попри неготовність української влади у 2007-му долучитись до Плану дій щодо членства в НАТО (ПДЧ), Альянс вирішив тримати «вікно можливостей» відкритим для України якомога довше. Для жодної іншої країни з нових членів НАТО цього не робилося.

Експерти тоді зазначали, що «якби політична еліта України виявила бажання, рішення про приєднання до Плану дій щодо членства ще може бути прийняте у 2008 р. на наступному саміті НАТО», що практично зрівняло Грузію та Україну за темпами наближення до НАТО, однак по суті вивело б її вперед.

Передостання хвиля розширення НАТО в той період мала місце у квітні 2004 року, коли новими членами стали Болгарія, Латвія, Литва, Румунія, Словаччина, Словенія та Естонія, а 1 квітня 2009 року Альянс прийняв до своїх лав двох нових членів — Албанію та Хорватію.

У відкритих джерелах зазначається, що агресія РФ проти України 2014 року, на думку українських науковців, виявила слабкі місця в системі оборони Альянсу на Сході Європи і спонукає до застосування невідкладних військових та політичних заходів. Російська Федерація припинила бути партнером НАТО і розглядається нині як противник. США змушені повернути зовнішньополітичну увагу до Європи і знов починають відігравати роль як один з важливих чинників європейської безпеки. Зміни в архітектурі європейської безпеки не є цілковитим поверненням до ситуації холодної війни. Розклад сил став іншим: нині агресія Росії спрямована на країни Центральної та Східної Європи і Балтії, що зараз є членами ЄС та НАТО, і на низку пострадянських країн, що з 1990-х років опинилися в «сірій» зоні безпеки — Грузію, Молдову і Україну. Дії Росії змусили НАТО мобілізуватися і переосмислити свою стратегію.

Підготував Вадим КОВАЛЬОВ

УКРАЇНА МАЄ ЗАЛИШАТИСЯ ПРІОРИТЕТОМ МІЖНАРОДНОЇ ПОЛІТИКИ — РАСМУССЕН

Україна має бути в центрі уваги міжнародної політики, а тиск на Росію слід продовжувати. На цьому наголосив колишній прем'єр-міністр Данії і екс-генеральний секретар НАТО Андерс Фог Расмуссен на презентації свого центру Rasmussen Global у Брюсселі, повідомляє Укрінформ.

«У нашому центрі ми започаткували «Українську ініціативу» з метою підтримки міжнародної уваги до України та продовження тиску на Росію, щоб примусити її виконувати Мінські домовленості», — наголосив данський політик.

Расмуссен зазначив, що його центр також приділяє особливу увагу підтримці просування в Україні процесу реформ.

Серед інших пріоритетів діяльності Rasmussen Global екс-глава Альянсу назвав відстоювання на високому міжнародному рівні, на рівні урядів провідних держав світу питання щодо неухильного продовження санкцій проти Росії.

СУД МОЛДОВИ ПОСТАНОВИВ, ЩО ВІЙСЬКА РФ У КРАЇНІ — ПОЗА ЗА ЗАКОНОМ

Присутність обмеженого російського військового контингенту на території невизнаного Придністров'я суперечить Конституції Молдови.

Таку ухвалу виніс Конституційний суд Молдови, повідомляє Укрінформ.

«Дислокація на території Республіки Молдова іноземних військ або групи військ з міжнародним мандатом суперечать 11-й статті Конституції про нейтральний статус держави», — йдеться в рішенні.

Водночас КС назвав співпрацю Молдови з НАТО такою, що не суперечить нейтральному статусу країни.

Нині на території невизнаного Придністров'я дислокується обмежений контингент російських військ (трохи більше за півтори тисячі військовослужбовців). Також на військових складах у селі Колбасна Рибницького району зберігаються більше 20 тисяч тонн боєприпасів і авіаційних снарядів.

ПОЛЬЩА ПРОДОВЖУЄ ГРАТИ РОЛЬ ПЕРШОГО ПЛАНУ В ОПЕРАЦІЇ НАТО «АТЛАНТИЧНИЙ РЕЗЕРВ»

У разі виникнення конфлікту з Росією на східному фланзі НАТО буде потрібна 21 бригада, фінансування яких наразі визначається, повідомляють експерти з італійського видання Il Giornale. На сьогодні Сухопутні війська США в Європі (скорочено USAREUR) завершили процес рекогносцировки стратегічних місць в Європі й розробляють офіційний запит у Пентагон для виділення нової бронетанкової бригади на основі семи батальйонів для розгортання вздовж східного кордону НАТО.

Польща, яку називають «центром тяжіння континенту», продовжує грати роль першого плану в операції НАТО «Атлантичний резерв», «стратегії розгортання військ для забезпечення безпеки Східної Європи перед обличчям агресивної поведінки Росії». Це найбільше військове розташування НАТО на кордонах Росії з часів холодної війни.

Фахівці зазначають, що на сьогодні Польща служить центром просунутого спостереження з розміщенням американського командування бригади і двох батальйонів: перший — бронетанковий, а другий — батальйон польової артилерії, екіпірований самохідними гаубицями M109 Paladin. Окрім цього, неподалік польського Повідза має бути облаштований новий склад бронетехніки, здатний вмістити два повністю оснащені бронетанкові батальйони. Структура, яка обходиться НАТО майже в 200 мільйонів доларів, повинна вступити в експлуатацію до 2021 року.

ЛУГАНСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ЛІЦЕЙ ВІДРОДИВСЯ З НУЛЯ

СЬОГОДНІ ЦЕЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ПІСЛЯ ВИМУШЕНОЇ ПЕРЕДИСЛОКАЦІЇ ГОТУЄТЬСЯ ДО ПЕРШОГО ВИПУСКУ КАДЕТІВ

Про місто Кремінна на Луганщині, мабуть, ніхто б до пуття й не знав, якби сюди в жовтні 2015 року не прибув Президент України Петро Порошенко. Що ж привело в Кремінну главу держави? Був це плановий візит чи спонтанне рішення дорогою, залишиться таємницею головної канцелярії країни. Але результатом відвідин міста стало відродження Луганського ліцею-інтернату з посиленою фізичною підготовкою, основна база якого залишилася в обласному центрі — на тимчасово окупованій території

— Ми приїхали в Кремінну із самою печаткою. Я, заступник і ще кілька людей, — розповідає начальник ліцею полковник Валерій Ємбаков. — Треба було на державному рівні ухвалювати рішення, чи потрібен такий заклад на Луганщині, чи ні.

Офіцери отримали дозвіл на найвищому рівні, і ліцей під назвою «Луганський кадетський корпус» запрацював на базі дитячої школи-інтернату.

Перший набір становив усього 50 юнаків. Починати було важко, але ремонтні роботи не зупинялися, і тепер тут створено чудові умови для навчання. Зроблено капітальний ремонт спальних приміщень, місць загального користування, навчальних класів, на черзі — їдальня. До речі, усього за 66 грн на добу кожен ліцеїст повноцінно харчується. Свіжі овочі, фрукти, м'ясо й натуральний сік постійно на столі у вихованців. Так, навіть за такі гроші це можливо!

Про військовий ліцей на підконтрольній Україні території почало дізнаватися дедалі більше жителів регіону. На наступний рік планували набрати ще 50 юнаків, але охочих на день відчинених дверей прийшло близько сотні. Полковник Ємбаков каже, що спробують узяти всіх.

— Якщо хлопець виявляє бажання та батьки не проти, то ми зобов'язані посприяти всім, — каже начальник ліцею. — Бо хто знає, куди закине доля гарячого юнака в нашому депресивному регіоні?

В Луганському кадетському корпусі «Слава Україні» — уже давно замість привітання, а ще зранку ліцеїсти прокидаються не під гучне «Взвод, підйом!», а під Гімн України, лишень скачали з Інтернету його рок-версію. Хлопцям подобається. Словом, Україна має жити в серці та підсвідомості кожного.

Заступник начальника підполковник Юрій Луговий запевняє, що з дисципліною в ліцеї все гаразд. Ні про яку дідівщину не може бути й мови. По-перше, вилетять одразу, по-друге, тут усюди камери спостереження. У цьому віці молодих хлопців краще контролювати. Звільнення в місто — з батьками, тому що місцевих дуже мало, хоч усі вихованці — з Донбасу.

Камери спостереження, обмеження вільного виходу — чи не занадто жорстко? На це питання керівництво має відповідь: «Ми нікого силоміць не тримаємо, у будь-який час можна піти. Треба розуміти, що не так далеко звідси пролягає лінія фронту, а це діти, ми взялися за них відповідати...»

Полковник Ємбаков уже надав можливість цим дітям понюхати пороху. Аби знали, яку професію вони прагнуть здобути й для чого вже в такому юному віці вони одягли однострій.

— Я повіз ліцеїстів до «бандерівців», — почав цю історію Валерій Євгенович. — «Бандерівці» — бійці 24-ї бригади, львів'яни. Вони якраз стріляли на полігоні. Випала нагода показати юнакам, хто насправді ті страшні «бандерівці» та як справно вони вміють воювати. Кремезні бородаті чолов'яги спочатку трохи спантеличили хлопців, а коли настав час їхати назад, їх годі було відірвати від спілкування з ними. Захоплення, вогонь в очах...

Вихованцям ліцею наочно продемонстрували бойову роботу підсиленого відділення, вогонь з усіх засобів ураження: танків, гранатометів, стрілецької зброї.

У ЛІЦЕЇ «СЛАВА УКРАЇНІ» – ВЖЕ ДАВНО ЗВУЧИТЬ ЗАМІСТЬ ЗВИЧНОГО ПРИВІТАННЯ. А ЩЕ ХЛОПЦІ ПРОКИДАЮТЬСЯ НЕ ПІД ГУЧНЕ «ВЗВОД, ПІДЙОМ!», А ПІД ГІМН УКРАЇНИ У РОК-ВЕРСІЇ. ЛІЦЕЇСТАМ ПОДОБАЄТЬСЯ

— Ті аж роти пороззявляли, — розповідає полковник Ємбаков. — Що це було, питають. Кажу, одне відділення відпрацювало по «ворогові». А вони: а це скільки? Ну я їм розповів, що три відділення — взвод, три взводи — рота, дійшов до бригади. Словом, хлопці побачили, на що здатне одне відділення, і, напевно, їм важко уявити потенційні можливості цілої бригади. А скільки в нас бригад, звісно, не казав, скоро самі дізнаються. Та на все свій час.

2017 року в ліцей планують набрати до 120 хлопців. А перші випускники Луганського кадетського корпусу в Кремінній уже начищають бляхи на поясах. Готуються. Наприкінці травня — випуск! Президент обіцяв приїхати. До того часу мають устигнути добудувати стройовий плац і новий спортивний зал, бо ж ліцей — із посиленою фізичною підготовкою.

Серед випускників — Володимир Погребняк та Артем Пелюшенко. У сейфі начальника ліцею лежить годинник, який подарував два роки тому Президент. Володимир каже, що на випуск неодмінно його надягне.

Обидва випускники — під метр вісімдесят, спортивної статури, місцеві, хочуть вступити в Харківський національний університет Повітряних Сил. Переважна більшість юнаків налаштована саме на цей військовий ВНЗ. На це є дві причини: Харків близько, і спеціалізацію ліцею ще до окупації було спрямовано на підготовку саме захисників неба.

Керівництво ліцею навмисно каже юнакам, що у військові виші можуть потрапити не всі. Аби не розслаблялися в навчанні. Насправді місця для хлопців уже заброньовано, тільки б самі не передумали. Питання лише в тому, на яку спеціалізацію вони потраплять, адже на льотчиків вчать далеко не всіх охочих.

Юрій ІГНАТ

НА ЛЕ БУРЖЕ ПОЇДЕ СОТНЯ ЮНИХ ТАЛАНОВИТИХ АВІАТОРІВ

20 червня сто переможців освітнього проекту «Авіатор-2017» вирушать у Францію. Там вони побувають на Міжнародному авіасалоні Ле Бурже, поспілкуються з однолітками з інших країн і найкращими фахівцями світової авіаційної спільноти.

Упродовж півроку за цю можливість боролися 6500 студентів із 44 технічних вищих навчальних закладів України. Переможців визначило журі на чолі з всесвітньо відомим українським авіаконструктором, Героєм України Дмитром Ківою.

— Цього року організатори допустили до участі в конкурсі не лише майбутніх авіаторів, а й студентів політехнічних вишів, — наголосив Дмитро Ківа. — Експеримент був успішний, він розширив географію проекту, додав йому новизни, привернув увагу талановитої молоді. 250 фіналістів презентували надзвичайно цікаві та перспективні проекти й розробки.

Порадували своїми переможними результатами й курсанти авіаційного військового вишу.

— Наш заклад удруге брав участь у проекті «Авіатор», — розповів представник Харківського національного університету Повітряних Сил підполковник В'ячеслав Гордієнко. — Минулого року ми представили лише вісім конкурсантів, четверо з яких стали переможцями та побували на Міжнародному авіасалоні Фарнборо-2016 у Великій Британії. Цього року в конкурсі брали участь аж 75 наших вихованців, десять з яких увійшли до сотні переможців, а двоє вже вдруге матимуть змогу побувати на міжнародному авіасалоні.

За словами організаторів проекту, цей конкурс не є суто технічним, він реально дає змогу молодим людям учитися, переймати досвід найкращих світових авіабудівних компаній.

Наталя ЯРМІЛКО

У селян примусово забирали хліб, прирікаючи їх на загибель

УКРАЇНЦІ ПОМИРАЛИ З ГОЛОДУ ЦІЛИМИ ВУЛИЦЯМИ

СПРИЧИНИЛА ГОЛОД 1921–1922 РОКІВ НЕ СТІЛЬКИ ПОСУХА НА ПІВДНІ УКРАЇНИ, СКІЛЬКИ РОСІЙСЬКО-БІЛЬШОВИЦЬКА ВЛАДА, ЯКА ВІДБИРАЛА В УКРАЇНСЬКОГО СЕЛЯНИНА ОСТАННЮ ЗЕРНИНУ

Осінь 1920-го й весна 1921-го на півдні України видалися дуже засушливими. І це вкрай несприятливо позначилося на врожайності сільськогосподарських угідь. Наприклад, один із представників тодішньої влади на Миколаївщині писав: «Сільська місцевість настільки уражена неврожаєм, що загрожує великим незасівом озимих і, можливо, навіть великим голодом селян».

Водночас в окремих російських губерніях також виникли проблеми з хлібом. Нагодувати своїх співвітчизників російські більшовики вирішили за рахунок українського селянина, зобов'язавши підконтрольну їм українську владу, «поділитись останньою зерниною». Навіть більше, влітку 1921 року Політбюро ЦК КП(б)У запевнило Москву, що «у біді братній російський народ ніхто не залишить». І це в той час, коли в Україну з російських губерній поверталися сотні тисяч українців, що іще більше ускладнювало вже наявну проблему.

З урожаю, зібраного 1921 року, більше як половину відправили в Росію. Для того щоб збирання допомоги відбувалося організованіше, український уряд тривалий час приховував інформацію про голод на власній території. Лише на VI Всеукраїнському з'їзді рад у грудні 1921 року було порушено це питання, і Всеросійський виконавчий комітет був змушений офіційно визнати факт голоду.

Архівні записи, датовані тим часом, свідчать про те, що наприкінці літа 1921 року люди вже пухли з голоду. І не лише на Півдні України. На Полтавщині, наприклад, офіційно було зареєстровано десятки тисяч тих, що потерпали від голоду. Партійні чиновники, побувавши в селах, у своїх доповідях вищому керівництву України зазначали, що «скоро люди почнуть умирати голодною смертю, якщо не зупинити вивезення хліба за межі України». Однак Політбюро ЦК КП(б)У «не чуло» цього. Тому чергову пропозицію члена Наркомпроду РРФСР Мойсея Фрумкіна про надання Росії «допомоги українським хлібом» було підтримано. Одноголосно.

Сьогодні вже стало відомо, якими жорстокими методами діяла радянська влада в 1932–1933 роках, улаштувавши в Україні Голодомор. Бо Сталін і його кліка мали «добрих» учителів, досвід яких і перейняли.

Ленін, знаючи про те, що українці голодують, наказував своїм сатрапам відбирати в них останню зернину хліба. Такий факт: у жовтні 1921-го, коли вимирали цілі села, він розпорядився вивезти з республіки додаткові десятки мільйонів пудів хліба, стверджуючи, «що з українськими селянами нічого не станеться, якщо вони пожертвують трохи хліба для своїх російських братів».

УЛІТКУ 1922 РОКУ КІЛЬКІСТЬ ТИХ, ЩО ГОЛОДУВАЛИ НА КАТЕРИНОСЛАВЩИНІ, ДОНЕЧЧИНІ, ЗАПОРІЖЖІ, СЯГНУЛА МАЙЖЕ 4 МЛН ОСІБ

Реалізація цього документа викликала опір, насамперед селянства. Але сили виявилися нерівними: селянам протистояли не тільки чекісти, а й загони регулярної Червоної армії. Тож голод охопив іще більше людей. І український уряд змушений був відрядити спеціальну комісію в регіони, які найбільше потерпали.

«Становище у місцевостях, де голодують, украй скрутне. У Катеринославській губернії голодують сотні тисяч громадян, із них — 96 тисяч дітей, і десятки тисяч селянських господарств потребують насіннєвої допомоги», — писали представники тієї комісії у своєму звіті.

Улітку 1922 року кількість тих, що голодували на Катеринославщині, Донеччині, Запоріжжі, сягнула майже 4 млн осіб. Ось що повідомляв у червні 1922 року після відвідування Миколаївської губернії голова українського уряду Григорій Петровський:

«Немає слів для передачі страшної й нечуваної біди, у якій опинилось населення. Села являють собою суцільне кладовища: вимерли цілі вулиці, цілі квартали».

Щоб відібрати в українського селянина останню зернину, більшовики йшли на злочини. Ось витяг одного з розпоряджень ЧК: «Узяти в кожній волості від 15 до 25 чоловік заложників із куркульського й середняцького населення. У разі якщо яке-небудь село відмовляється дати підписку про кругову відповідальність або ж, давши підписку про виконання продподатку в 48-годинний строк, із часом його не виконає, то такі села буде оголошено ворогами радянської влади. Половину заручників буде засуджено аж до застосування вищої міри покарання — розстрілу, після чого буде взято нову групу».

Такою була в Україні хлібозаготівля на початку 20-х років минулого століття, що стала прелюдією до страшного Голодомору 1932–1933 років.

«ЛИШЕ УКРАЇНСЬКИЙ ХЛІБ УРЯТУЄ НАС»

Більшовицька верхівка намагалася допомогти росіянам Поволжя, у яких справді були проблеми з хлібом. Та робила вона це за рахунок українців.

У липні 1921 року В. Ленін писав: «Якщо район, охоплений неврожаєм і голодний… то чи не взяти саме із цього району молодь в армію в кількості близько 500 тисяч штиків? (і навіть може до 1 мільйона?). Мета — допомогти населенню, бо прохарчуємо частину голодних, і, може, посилками додому хліба допоможемо до певної міри голодним. Це — перше.

А друге: розташувати ці війська в Україні, щоб вони допомогли посилити продовольчу роботу, будучи зацікавленими в ній, особливо ясно усвідомлюючи й почуваючи несправедливість ненажерливості багатих селян в Україні. Якщо поставити в Україні армію з голодних губерній… можна було б зібрати цю продовольчу допомогу. Пам'ятайте: лише український хліб урятує нас».

До речі, до такої ж практики вдався й Гітлер 1941-го, дозволивши солдатам вермахту надсилати посилки з награбованим...

БІЛЬШОВИКИ РОЗГЛЯДАЛИ УКРАЇНУ ЯК СИРОВИННИЙ ПРИДАТОК

Під час першої окупації України більшовики вдалися до нечуваних грабежів, забираючи в людей навіть продукти харчування.

Як свідчать радянські джерела, вже 18 січня 1918 року із залізничних станцій Хутір Михайлівський і Конотоп було відправлено в Москву й Петроград сотні тисяч пудів награбованого цукру. Через день-два відвантажили ще близько 200 тисяч пудів борошна. То був лише початок тотального пограбування України, який ініціював вождь більшовицької революції Ленін. Ось що він писав із цього приводу: «Ми дали українським товаришам завдання вивезти в Росію до 1 червня 1919 року 50 мільйонів пудів хліба».

Та цей «план» не було виконано, на заваді стала Армія Української Народної Республіки й масові селянські заворушення. Однак грабіж усетаки тривав: більшовики розглядали Україну тільки як сировинний придаток, колонію, яка своїм хлібом і багатими природними ресурсами має забезпечити панування Російської імперії. Один із тодішніх лідерів більшовиків Георгій П'ятаков наголошував:

«Ми підтримуємо українців у їхніх протестах проти всяких циркулярних заборон уряду, як-то заборона українського військового з'їзду. Але взагалі українців підтримувати нам не випадає, бо пролетаріатові рух цей невигідний. Росія без української цукрової промисловості не може існувати, те саме можна сказати про вугілля».

Дислоковані на теренах України окупаційні війська перебували на утриманні українських селян, котрі під страхом репресій годували й одягали окупантів.

«Конфіскувати для кавалерійського ескадрону 150 коней з вуздечками, 150 комплектів обмундирування, 150 матрацних наволочок, набитих соломою, 10 бричок з упряжжю. А також вилучити 100 відсотків продуктів — як жирів, так і хліба, узяти 30 молочних корів. Забрати як заручників весь куркульський елемент і розмістити в концентраційний табір та тримати до особливого розпорядження. Забезпечити трійку мандатом з необмеженими повноваженнями аж до розстрілу». Це витяг із розпорядження Надзвичайної комісії одного з повітів Поділля каральному червоноармійському загонові, який мав виступити «на зачистку» кількох сіл. Із доповіді його командира відомо, що «всі завдання виконано й перевиконано».

Можна навести ще чимало документально підтверджених фактів насильницького вивезення з України в Росію тисяч тонн зерна, продуктів харчування, сільськогосподарського реманенту тощо.

Сергій ЗЯТЬЄВ

15 РОКІВ БЕЗ ЛОБАНОВСЬКОГО

Валерій Лобановський — великий тренер

7 травня 2002 року в Запоріжжі на останніх хвилинах матчу «Динамо» з місцевим «Металургом» легендарному тренерові киян Валерію Лобановському стало зле

З інсультом Валерія Васильовича з трибун стадіону «Торпедо» доправили у відділення реанімації міської лікарні. За життя видатного тренера боролися найкращі медичні фахівці країни... Увечері 13 травня, попри всі старання лікарів, Валерій Лобановський пішов від нас назавжди. Разом із ним пішла ціла футбольна епоха…

Навряд чи хтось із рідних, близьких або однокласників міг передбачити, що з допитливого білявого хлопчика, який у повоєнному дитинстві розпочав ганяти м'яча з однолітками, вийде яскравий футболіст і видатний тренер. Валерій дуже добре вчився в школі, багато читав, але весь вільний час проводив на футбольному майданчику. Взуття на ньому горіло, м'ячі він розбивав на дранта, і мама Олександра Максимівна не раз погрожувала порізати «шкіряну кулю» й спалити черевики, які Валерій гордовито називав бутсами.

Однак погрози так і залишились погрозами. Натомість батько майбутнього форварда Василь Михайлович і старший брат Євген усіляко підтримували захоплення Валерія й нерідко бували на баталіях юних футболістів з його участю.

Після закінчення зі срібною медаллю середньої школи Валерій Лобановський успішно подолав навчальну дистанцію в Київському політехнічному інституті. Тут варто зазначити, що такі виші для футболістів були рідкістю. Був час, коли чиновники від футболу колишнього СРСР забороняли тренерам працювати з командами майстрів, коли в них не було фізкультурної освіти. Єдиним фахівцем, який не мав такої освіти, був Лобановський, на той час визнаний тренером «номером один» у радянському футболі. Про заборону тоді «забули».

Стартувавши у великому футболі 1952 року, Лобановський через три роки опинився в київській молодіжній футбольній школі, а ще через два — у дублі київського «Динамо».

Високий рудий гравець уражав трибуни глядачів дриблінгом, умінням заплутати суперника, стрімкими проходами флангом і кутовими. Фірмові корнери у виконанні молодого динамівця дивували шанувальників футболу в багатьох містах країни.

Валерій Лобановський — гравець

Утім майстром кутових Валерій Лобановський став не одразу. Спочатку 22-річний студент політеху виконував розрахунки на папері, а потім — сотні поданих кутових на тренувальній базі в спеку й під дощем. До цих ударів, як і до всього іншого, що робив Лобановський у житті, він ставився серйозно, ретельно розраховуючи кожен крок.

ФУТБОЛЬНА ІТАЛІЯ НАЗВАЛА ЛОБАНОВСЬКОГО ПОЛКОВНИКОМ, А НІМЕЧЧИНА — ГЕНЕРАЛОМ

У 29 років Лобановський став тренером команди першої ліги «Дніпро» з Дніпропетровська та вивів її до вищої ліги, у якій дніпряни посіли шосте місце. 1973 року молодому й перспективному тренерові запропонували очолити київське «Динамо». Лобановський погодився й запросив до спільної роботи одноклубника Олега Базилевича. Уже наступного року динамівці виграли «золото» чемпіонату. А 1975-го київське «Динамо» стало першою радянською командою, яка виграла престижний європейський приз — Кубок володарів кубків, а потім і Суперкубок, перемігши у двох матчах мюнхенську «Баварію».

Після тріумфу в Європі Міжнародна асоціація спортивної преси визначила динамівський клуб найкращою командою світу. Футбольна Італія назвала Лобановського полковником, а Німеччина — генералом. Військова термінологія вкотре підкреслювала повагу до команд, які під керівництвом українського фахівця брали участь у найпрестижніших континентальних турнірах. За його роботою ретельно стежили іноземні колеги. Чимало італійських тренерів можуть сказати, що вони виросли із «шинелі Лобановського». Радянським тренерам, що якось приїхали на Апенніни по досвід, відомий італійський тренер Марчелло Ліппі зауважив: «Ваша цікавість до нашої тренувальної роботи зрозуміла, але свого часу ми багато чого навчилися там, звідки ви приїхали. Ми звертали серйозну увагу на те, що робив у київському «Динамо» та збірній СРСР Валерій Лобановський».

Справжній переворот у свідомості іноземних футбольних фахівців спричинили дві команди: «Динамо» (Київ) зразка 1986 року, яке виграло другий Кубок володарів кубків, і радянська збірна, яку очолював Лобановський і яка запропонувала два роки потому на чемпіонаті Європи новий якісний виток тотального футболу. Багатьох вражали тактичні рішення Валерія Васильовича, які були напрочуд точними.

Навіть сьогодні, коли Лобановського немає серед нас уже 15 років, він входить у когорту тих тренерів у Європі та світі, які визначають процес розвитку сучасного футболу.

Коли Лобановський у кінці 1996 року повернувся в «Динамо» з Близького Сходу, де успішно працював зі збірними ОАЕ та Кувейту, від нього сподівалися чуда. Уже за рік після його другого «пришестя» динамівці дійшли до чвертьфіналу Ліги чемпіонів, а наступного сезону зупинилися лише за крок до фіналу. Він завжди стверджував, що чудес не буває, але за короткий час створив абсолютно конкурентоспроможну в Європі команду, перемістивши її з другої сотні європейського рейтингу на п'яте місце, яке кияни посіли за підсумками сезону 1999–2000 рр.

Лобановський-футболіст здобув для київського «Динамо» перші чемпіонські медалі 1961 року. Лобановський-тренер зробив свій клуб явищем на європейській футбольній арені.

Він гідно працював на тренерській лаві, яку іноді порівнюють з електричним стільцем, рівно тридцять три роки, залишаючись напрочуд сучасним.

НЕПЕРЕВЕРШЕНИЙ

Саме так згадують футболісти про свого легендарного тренера

Жоден із десятків київських футболістів, які грали в команді Лобановського і стали згодом тренерами, не можуть сказати на адресу свого вчителя недоброго слова. Хоча під час тренувань він багатьом здавався монстром, який мріяв вичавити з них усі соки й вирвати жили. Фоменко, Буряк, Коньков, Заваров, Михайличенко, Яковенко, Хацкевич, Михайлов, Дем'яненко, Лужний, Лозинський, Ребров, Шевченко — це далеко не весь список тих динамівців, які стали послідовниками великого тренера.

— Валерію Васильовичу власним прикладом, результатами, вмінням самовіддано працювати вдалося заразити багатьох своїх підопічних тренерською професією, — сказав у розмові з кореспондентом «Народної армії» багаторічний капітан київського «Динамо», а потім помічник Лобановського Анатолій Дем'яненко. — Коли я перейшов до «Динамо» з «Дніпра», то відразу відчув різницю в методах тренування. Хоча спочатку було важко, але навантаження мене не лякали. Я розумів, що такий шанс — бути в команді Лобановського — дається раз в житті, тому працював на повну силу. Коли грав, не замислювався про кар'єру тренера, але з наближенням часу, коли треба було вішати бутси на цвяшок, почав пильніше спостерігати за діями та рішеннями Валерія Васильовича. Він, мабуть, і сам помітив мою зацікавленість тренерською професією, коли запросив мене в помічники. Кажуть, що учні повинні перевершити своїх учителів. Але у випадку з Лобановським це поки що не вдалося його учням. Генії, на жаль, не так часто народжуються. Тому Васильович залишається неперевершеним.

Розповідають, що Михайло Фоменко одним з перших серед гравців почав вести конспекти тренувальних занять, він навіть заходив до тренерської кімнати й ставив Лобановському запитання. Серед футболістів так не було заведено. Хтось побоювався кепкувань, хтось просто соромився.

— Я конспекти не вів, але в мене був величезний інтерес до всього, що робив Лобановський та його тренерська команда, — говорить ветеран «Динамо» Володимир Лозинський, який тривалий час тренував київський ЦСКА. — Відверто кажучи, я побоювався Валерія Васильовича з першого дня перебування в команді. Я мав довге волосся. І одного разу в моїй присутності Лобановський запитав когось зі своїх помічників: «Коли ви вже цього волосатика побриєте?» (Усміхається). Не чекаючи «гоління», я наступного дня підстригся й надалі мав більш-менш адекватну зачіску. За всієї своєї зовнішньої суворості Васильович ставився до нас, гравців, як до своїх дітей. Я від нього жодного разу не чув лайливого слова, навіть коли, здається, ми й заслуговували на прочухан після невдалих матчів. Жоден наш тренер не може зрівнятися з Лобановським за спортивними досягненнями. І в жодного не залишалося стільки рубців на серці від безжальної, часто несправедливої критики.

Підготував Олександр ТЕРЕВЕРКО

ЙОМУ Й ДОСІ СНЯТЬСЯ ТАНКОВІ АТАКИ

Великі краплі дощу гучно барабанили по склу вікна й створювали звук, який нагадував йому перестук коліс вагона, у якому їх везли в Німеччину. Прокинувшись, він увімкнув нічник, обвів поглядом кімнату й зрозумів: знову пам'ять про давно пережите переплела сон із реальною подією

Тієї ночі вони теж раділи рясному дощу, який забивав усі звуки їхньої потаємної праці. Вони поспішали, бо не знали, як надовго поліцай відлучився з їхнього вагона, щоб провідати свого колегу. Зачинивши на засув двері, той був упевнений, що його «пасажири», яких він супроводжував на примусові роботи до Німеччини, нікуди не подінуться. Тим часом хлопці на чолі із 14-річним Миколою зробили дірку в підлозі вагона й один за одним вислизнули з нього. Припали до шпал і принишкли. А коли прогуркотіли по рейках колеса останньої теплушки, сліди утікачів розмив дощ і приховала темна ніч.

Потім пішки Микола вирушив до рідного села Всесвятське, що на Дніпропетровщині. Там він перебував доти, аж доки Червона армія визволила цей населений пункт від гітлерівців.

Ось так іще в дитячі роки Микола Ляхімец пізнав, що являє собою фашистська окупація рідної землі. Тому відразу прийшов у військкомат і попросився на війну. Спочатку його направили в сержантську школу. Йому на той час минув лише сімнадцятий. За такий вік командири називали його сином полку. А ще поважали за його старанність, коли він оволодівав спеціальністю артилериста. Нарешті здійснилася мрія Миколи: у березні 1944 року в званні молодшого сержанта він вирушив на фронт. Там він став навідником батареї 76-міліметрової гармати стрілецького полку.

— Початкова швидкість снаряда цієї гармати становила 600–700 метрів за секунду. Вона не давала нам змоги знищувати танки й САУ ворога на безпечній для нас відстані від його

Ветеран війни полковник у відставці Микола Ляхімец

бойової техніки. Тому навідники намагалися підпустити танки на 300, а то й 200 метрів, щоб напевно пробити броню. Тобто стріляли прямою наводкою, а це дуже небезпечно. З мого досвіду, живучість гармати в боротьбі з танками дорівнювала кільком пострілам. Приміром, німецький танк «Тигр» міг прямим пострілом знищити ту ж нашу гармату на відстані одного кілометра. Тоді як наша гармата до 900 метрів не пробивала його броню, — зауважив ветеран війни.

Саме так діяв навідник гармати Микола Ляхімец у боях біля угорського озера Балатон. Тоді позицію стрілецького полку атакувала група «Тигрів». Вони, маневруючи, грізно наближалися, поливаючи все навкруги смертельним вогнем із кулеметів. Командир батареї капітан Григорій Шевченко наказав поставити гармати на пряму наводку. Перша ворожа машина вже брязкала гусеницями за 200 метрів, коли командир гармати старшина Іван Трифонов скомандував: «Вогонь!» Але її навідник вичікував, поки «Тигр» підставить бік. І коли настала така мить, влучним пострілом підбив його. У цьому бою Івана Трифонова й Миколу Ляхімця було поранено. Але вони не залишили бойової позиції.

За героїзм і відвагу, виявлені в боях за взяття Будапешта, Миколу Івановича було нагороджено орденом Слави.

НАВІДНИКИ 76-МІЛІМЕТРОВОЇ ГАРМАТИ НАМАГАЛИСЯ ПІДПУСТИТИ НІМЕЦЬКІ ТАНКИ НА 300, А ТО Й 200 МЕТРІВ, ЩОБ НАПЕВНО ПРОБИТИ БРОНЮ

Як зізнався полковник у відставці Микола Ляхімец, йому й досі сняться ті бої коло озера Балатон. Тому що вони були найзапеклішими з тих, у яких він брав участь.

А загалом ветеран має сім орденів і понад двадцять медалей, звання заслуженого працівника торгівлі України. Він ліквідатор аварії на ЧАЕС 1-ї категорії, його нагороджено орденом «Знак пошани».

У грудні минулого року ветеран відзначив 90 років із дня народження. Коли я привітав Миколу Івановича й вручив йому букет квітів, він розчулився: «Якось я постійно дарував квіти своїй дружині Олені Трохимівні, з якою вже прожив 64 роки, а тут мені така увага, — із теплотою в голосі додав ветеран.

Володимир ТКАЧЕНКО

«ОРАЧІ» ЧОРНОГО МОРЯ

Анатолій Веселков потрапив на війну вісімнадцятилітнім, брав участь у бойових діях в Маньчжурії. За три місяці безперервних боїв він проявив себе мужнім та сміливим, отримав поранення. Однак найбільша небезпека чатувала на нього в повоєнні роки — під час розмінування акваторії Чорного моря.

21 вересня 1943 року (до 17-річчя залишалося 1,5 місяця. — Авт.) Анатолій добровільно прийшов до військкомату й був призваний на військову службу. Та неповнолітнього хлопця залишили працювати в цій установі — роздавати повістки. Проте Анатолій прагнув потрапити на фронт. Незабаром його відправили до Чити навчатися в розвідувальному центрі військ ППО.

По закінченні навчання 30 червня 1945 року група розвідників-зв'язківців отримала цілком таємне завдання — налагодити на Забайкальському фронті польові комунікації та систему військового зв'язку.

— Почали зі станції Сохондо. Це було дуже складне і відповідальне завдання. Війна ще не була закінчена. Доводилося працювати цілодобово, — говорить Анатолій. — Під час одного з артилерійських обстрілів у Маньчжурії я отримав поранення в ногу.

У вересні 1945-го Анатолія направили на Чорноморський флот до Севастопольського навчального загону, де він набув спеціальність моториста торпедних катерів. Пройшов практичну перевірку морем та отримав чималий досвід служби на малих мисливцях. До 1950 року минулого століття служив на торпедних катерах в Одесі та Очакові.

За словами Анатолія Веселкова, він не уявляв свого життя без флоту, тож коли постало питання про демобілізацію, головний старшина подав документи на надстрокову службу і вступив до військового училища у Феодосії.

По його закінченні 1952 року продовжив службу в Одесі в окремому загоні катерів-тральщиків.

— Наш замполіт Герой Радянського Союзу Петро Карамушко говорив: «Хлопці, війна для всіх закінчилася, а для нас вона ще триває». Це була війна з мінною небезпекою. Одеса була тривалий час в облозі, тому міни були всюди. Тільки в акваторії міста їх було близько 22 тисяч, — згадує Анатолій Веселков.

Ветеран розповідає, що в той час існували спеціальні військові частини, підготовлені до тралення. Моряків таких частин називали «моряки-смертники — орачі моря».

— Ми кожен день виходили в море на тралення підводних мін. Працювали зі світанку до заходу сонця. Постійно ризикували життям та не знали, чи повернемося додому живими. Були випадки, коли катери підривалися. За час тралення наш загін втратив три бойові одиниці.

Найбільше було мін-пасток, які спрацьовували на певну кількість проходів корабля, тому їх було найважче підірвати, та так звані плавучі міни — «галушки».

— Йшов катер, тягнув трос із різаками, які підрізали кріплення плавучої міни. Вона спливала. Тоді інший катер розстрілював її з кулемета. Оскільки ж у багатьох випадках міни тільки затоплювалися, а заряди залишалися, то був наказ керівництва підривати їх тільки вручну, — говорить Анатолій Веселков. — Одного разу знешкодити таку «галушку» довелося й мені. На початку березня, пам'ятаю, море було дуже холодне. Спустили шлюпку, і ми з матросом погребли до міни. Підійшли, я обережно підпалив її та швидше від неї — такий був принцип знешкодження. Гребли

Капітан 1 рангу Анатолій Веселков.

щосили, та не встигли далеко відійти, як пролунав потужний вибух. Нашу шлюпку підкинуло ударною хвилею та перевернуло. За кілька хвилин нас підібрав катер. Але вода була крижаною, й ми не відчували ні рук, ні ніг. Захворіли, але головне — вижили.

До речі осколок, котрий ветеран отримав під час поранення в ногу, вилучили з неї тільки 2009 року.

Оксана КАРПЕНКО

«ВЕТЕРАН — ВЕТЕРАНУ»

НАПЕРЕДОДНІ ДНЯ ПЕРЕМОГИ НАД НАЦИЗМОМ У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ В ДНІПРІ ВЕТЕРАНИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ Й АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ФОТОПРОЕКТІ «ВЕТЕРАН — ВЕТЕРАНУ»

За словами радника голови Дніпропетровської обласної державної адміністрації Івана Начовного, цим проектом організатори хотіли показати зв'язок часів, поколінь і воїнів

Боєць 20-го окремого мотопіхотного батальйону Дмитро Кішка сфотографувався разом зі своєю бабусею — ветераном Другої світової Катериною Безкоровайною.

Як і його бабуся, 31-річний лейтенант резерву Дмитро Кішка добровольцем пішов у військо в першу хвилю мобілізації та майже рік відвоював на Донбасі. Бойове хрещення офіцер пройшов у Маріуполі. У липні 2014 року його батальйон перекинули в район Красногорівки. Він кавалер ордена Богдана Хмельницького III ступеня, учасник військового параду на честь 25-річчя незалежності України.

— Тепер я почав записувати бабусині історії на диктофон... Ставлю запитання, які в мене виникли там, в АТО. Дійшов висновку, що стосовно впливу на людину війна не змінюється ніколи, — поділився роздумами Дмитро Кішка.

На фото навідник танка Олександр Олійник стоїть пліч-о-пліч із льотчиком-штурмовиком Афанасієм Солдатенковим. За спиною в Олександра — донецький аеропорт 2014–2015 рр., а в Афанасія Івановича — вогняне небо України, Польщі, Німеччини 1941–1945 рр.

— Боляче, що сьогодні нас об'єднала війна та що знову молоді хлопці залишаються на війні. Обов'язок кожного чоловіка — захищати свою Батьківщину, — каже Афанасій Іванович. — Біль утрат завжди зі мною, адже тоді практично з кожного бойового вильоту в небі залишався як мінімум один екіпаж, так і сьогодні практично щодня гинуть молоді хлопці.

Олександр Олійник та Афанасій Солдатенков

Дмитро Кішка з бабусею Катериною Безкоровайною

Головне в проекті — спілкування учасників двох воєн. У кожного з них — своя історія, зауважує фотограф проекту Ігор Співак. Незважаючи на похилий вік ветеранів, йому працювати з ними доволі легко, композиції виникають самі собою.

У фотостудії учасники проекту «Ветеран — ветерану» працювали протягом двох годин. Подивитися фото можна на виставці в холі Дніпропетровської ОДА. Потім світлини розмістять у Музеї АТО.

Аркадій РАДКІВСЬКИЙ

ОГОЛОШЕННЯ

Квартирно-експлуатаційний відділ м. Житомира ЗС України оголошує конкурс з відбору суб'єктів оціночної діяльності, які будуть залучені до проведення незалежної оцінки з метою визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати зв'язку із продовженням договорів оренди нерухомого військового майна, що перебуває на балансі КЕВ м. Житомир, а саме:

— нежитлові приміщення сховища площею 100,00 кв.м в будівлі інв. № 82, за адресою: Житомирська область, м. Житомир, вул. Щорса, 99, військове містечко № 2.

Запланована дата оцінки: 31.05.2017.

— нежитлові приміщення сховища площею 190,7 кв.м в будівлі інв. № 7 та асфальтно-бетонне покриття площею 280,0 кв.м за адресою: Житомирська область, м. Бердичів, вул. Вінницька, 50, військове містечко № 53.

Запланована дата оцінки: 30.04.2017.

— нежитлові приміщення караульної (вартової) інв. № 591, площею 21,0 кв.м,

— нежитлові приміщення складу інв. № 557 площею 96,1 кв.м,

— нежитлові приміщення кінобази, в т.ч. котельня інв. № 454 площею 412 кв.м за адресою: Житомирська обл., Житомирський р-н, смт Гуйва, військове містечко № 81.

Запланована дата оцінки: 30.04.2017.

— нежитлові приміщення КПП інв. № 348 площею 119,0 кв.м та технічний майданчик площею 5612 кв.м за адресою: Житомирська обл., м. Бердичів, вул. Котовського, 18/2, військове містечко № 3.

Запланована дата оцінки: 31.05.2017.

— нежитлові приміщення інв. № 382 площею 77,5 кв.м, розташоване за адресою: Житомирська обл., Житомирський р-н, смт Озерне, військове містечко № 84.

Запланована дата оцінки: 31.05.2017.

Претендентам на участь у конкурсі потрібно надати конкурсній комісії документацію в запечатаному конверті з описом документів, що в ньому містяться. Копії документів завіряються позначкою «Згідно з оригіналом». **Конкурсна документація включає:** заяву про участь у конкурсному відборі суб'єктів оціночної діяльності; копії установчих документів суб'єкта оціночної діяльності (для юридичних осіб); копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копію сертифіката суб'єкта оціночної діяльності; копію свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності; конкурсну пропозицію.

Конкурсна пропозиція подається окремо в запечатаному конверті з позначкою «Конкурсна пропозиція» і має містити: вартість виконання робіт; строки виконання робіт з оцінки (після отримання в повному обсязі необхідної документації та інформації про об'єкт оцінки) — не більше 10 днів (у разі необхідності — три дні для доопрацювання звіту); умови розрахунків: оплату виконаних робіт здійснює третя сторона згідно з укладеним тристороннім договором, а саме платник (потенційний орендар).

Конкурсна документація повинна надійти до комісії не пізніше ніж за чотири робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно).

Конкурс відбудеться о 10.00 годині у Квартирно-експлуатаційному відділі м. Житомира за адресою: м. Житомир, вул. Дмитра Донцова, 20 через чотирнадцять календарних днів після опублікування цієї інформації.

Заяви приймаються за адресою: м. Житомир, вул. Дмитра Донцова, 20 (каб. 15).

Додаткову інформацію можна отримати в економіста з договірних та претензійних робіт КЕВ м. Житомира (каб. 15) або за тел.: (0412) 37-45-98.

***

5 травня 2017 року відбулося засідання постійно діючої комісії з проведення конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки, що належать до сфери управління Міністерства оборони України, щодо проведення конкурсного відбору на посаду керівника державного підприємства Міністерства оборони України «Івано-Франківський військовий ліспромкомбінат», оголошеного 22 вересня 2016 року.

За результатами розгляду порушеного питання з метою забезпечення безперебійного керівництва державним підприємством та відповідно до вимог абзацу другого пункту 2 та пункту 6 Порядку проведення конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 03.09.2008 № 777, визнано таким, що не відбувся конкурсний відбір на посаду керівника ДП МОУ «Івано-Франківський військовий ліспромкомбінат», оголошений 22 вересня 2016 року відповідно до рішення від 16.09.2016 № 17797/з/2.

***

Квартирно-експлуатаційний відділ м. Мукачеве оголошує конкурс з відбору суб'єктів оцінної діяльності, які будуть залучені до проведення незалежного оцінювання нерухомого військового майна.

Об'єкт оцінювання: частина нежитлових приміщень поз. 5 і 9 та вбудованих приміщень 1,2,3,4 будівлі котельні № 24 літ. Е^3 площею 84,53 кв.м та труби котельні № 24 заввишки 28 м за адресою: Закарпатська обл., м. Мукачеве, військове містечко № 12, вул. І.Зріні, 153 та перебуває на балансі КЕВ м. Мукачеве.

Об'єкт оцінювання: частина нежитлового приміщення поз. 1–10 будівлі № 5 — їдальня, в т. ч. кінолекційний зал, військового містечка № 35 загальною площею 12 кв.м за адресою: с. Тисовець, вул. Акентєва, 11, Сколівського району, Львівської області.

Балансоутримувач: КЕВ м. Мукачеве (м. Мукачеве, вул. Берегівська-об'їзна, 1А), тел./факс: (03131) 2-12-04.

Мета проведення незалежного оцінювання: визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати з метою подальшої передачі в оренду на конкурсних засадах.

Орієнтовна дата оцінювання: 31.05.2017 року.

До участі в конкурсі залучаються суб'єкти оцінної діяльності — суб'єкти господарювання, які відповідають та виконали вимоги пункту 9 розділу I Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 06.04.2015 № 156 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції 11.06.2015 за № 699/271443. Для участі в конкурсі учасники надсилають (або подають особисто) до комісії конкурсну документацію в запечатаному конверті з описом документів, що в ньому містяться. Копії документів, що подаються у складі конкурсної документації, завіряються позначкою «Згідно з оригіналом» із зазначенням назви посади, ініціалів та прізвища особи, яка завіряє копію, її особистого підпису, дати завірення копії, засвідченої печаткою (за наявності).

Конкурсна документація включає: заяву про участь у конкурсному відборі суб'єктів оцінної діяльності (додаток 1 до Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна); копії установчих документів суб'єкта оцінної діяльності (для юридичних осіб); копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копію сертифіката суб'єкта оцінної діяльності; копію свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оцінної діяльності; конкурсну пропозицію.

Конкурсна пропозиція подається в окремо запечатаному конверті з позначкою «Конкурсна пропозиція» і має містити пропозиції щодо вартості виконання робіт, калькуляцію витрат, пов'язаних з виконанням робіт, строку виконання робіт, який не повинен перевищувати 7 календарних днів, а також умови розрахунків (відстрочки платежів).

Конкурсна документація повинна надійти до КЕВ м. Мукачеве не пізніше, ніж за чотири робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно).

Конкурс відбудеться о 10 год. 00 хв. через 14 календарних днів після опублікування цієї інформації в офіційних друкованих засобах масової інформації за адресою: 89600, м. Мукачеве, вул. Берегівська-об'їзна, 1А, каб.310

Документи надсилати поштою на адресу: 89600, м. Мукачеве, вул. Берегівська-об'їзна, 1А, КЕВ м. Мукачеве; надавати особисто за адресою: м. Мукачеве, вул. Берегівська-об'їзна, 1А , каб 310. Телефон для довідок: (03131) 2-12-04, електронна адреса: kevmuk@ukr.net

***

КЕВ м. Мукачеве про підсумки конкурсу з відбору суб єктів оціночної діяльності, які залучатимуться до проведення незалежної оцінки державного (військового) майна, що відбувся 27 квітня 2017 року.

Відповідно до розділу III Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна, затвердженого Наказом Міністерства оборони України від 06.04.2015 року № 156 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.06.2015 року за № 699/27144, ухвалено рішення щодо визнання переможця конкурсу з відбору суб'єктів оціночної діяльності — суб'єктів господарювання, які були залучені до проведення незалежного оцінювання нерухомого військового майна:

нежитлові приміщення будівлі № 5 — їдальня, в т. ч. кінолекційний зал військового містечка №35 загальною площею 12 кв.м за адресою: с. Тисовець,вул. Акентєва,11, Сколівського району, Львівської області, для визначення ринкової вартості об'єкта з метою подальшої передачі в оренду на конкурсних засадах.

У зв'язку з тим, що на участь у конкурсі не надійшло жодної заяви та відповідно до розділу IV п.1 Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна, затвердженого Наказом Міністерства оборони України № 156 від 06 квітня 2015 року, **конкурс вважається таким, що не відбувся.**

«ПРОСИВ БАТЬКО, ПРОСИЛА МАТИ, І Я ВАС ПРОШУ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ НА ВЕСІЛЛЯ...»

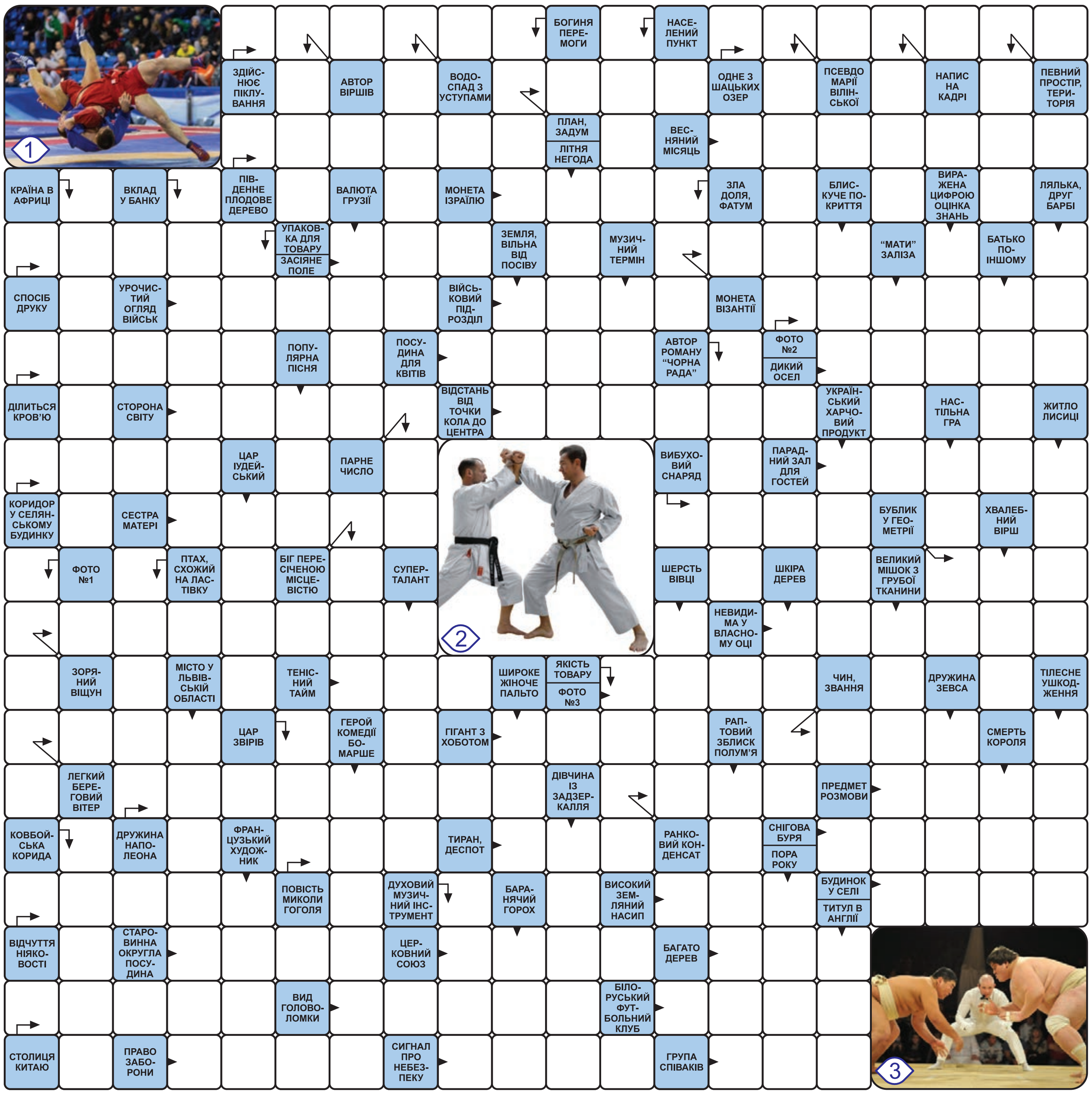

Кілька років тому в селі Великі Будища неподалік Полтави з'явився фантастичний музей, який є єдиним не тільки в Україні, а й, мабуть, у світі, — Музей українського весілля. Його творці повністю зламали музейні канони. З чим у нас зазвичай асоціюється музей? Тиша. Таблички з грізними написами «Руками не чіпати!», «Експонати під охороною!» тощо. У музеї, про який ідеться, навпаки: що галасливіші гості — то краще. Експонати не лише можна чіпати руками — ними можна користуватися за прямим призначенням. Наприклад, спробувати витягнути з печі спеціальним рогачем горщик-казанок. А всі відвідувачі обов'язково йдуть з музею з подарунками. Тут екскурсантам дають у дорогу пиріжки. Випічка, до речі, гаряча, просто з печі. І не з музейної, а справжньої.

Особливість музею в тому, що тут можна не просто доторкнутися руками до експонатів, а перенестися в минуле. До того ж у прямому сенсі цього слова. А головне — тут можна не тільки побачити стародавню весільну церемонію, а й самому стати учасником обряду та зіграти весілля. У світлиці до найменшої дрібниці відтворено побут столітньої давнини. Учасники неймовірного дійства іноді плутають реальність із нереальністю. Як і належить, на весіллі п'ють за здоров'я і щастя молодих. Напої — справжні. Закуски на столі — стародавні українські страви, приготовані за технологією прабабусь.

До речі, в цьому музеї можна й побратися. Все по-справжньому: шлюб оформить представник законної влади — голова місцевої сільради.

Підготувала Наталія ТКАЧУК

Сканворд підготував Василь СОЛТИС, Тернопіль

ГОВОРИМО ПРАВИЛЬНО!

ВІЙСЬКОВИЙ ТА ВОЄННИЙ

Військовий — це той, що стосується війська. Військовий гарнізон, військова форма, військовий як найменування особи за родом заняття.

Воєнний — той, що стосується війни. Воєнний час, воєнний стан, воєнні події.

Деякі слова можуть вживатися з обома цими прикметниками залежно від значення: військовий (воєнний) корабель; військовий (воєнний) завод.

СМІЄМОСЬ, ОТЖЕ, НЕ ЗДАЄМОСЬ!

Він:

— Є одне слово, яке зробить мене найбільш щасливою людиною в усьому світі! Ти підеш за мене заміж?

Вона:

— Ні.

Він:

— Ось воно, це слово!

***

Коли наречена кидає букет, а юрба дівчат намагається його піймати, хлопці в сторонці судорожно думають: «Хоч би не моя, хоч би не моя!»

***

На весіллі ніхто не слухав тамаду, ніхто не танцював, ніхто не ловив букет, бо в ресторані був безкоштовний вай-фай.

***

У РАГСі:

— Молодий, чи згідні ви одружитися на цій жінці? Молода, не підказуйте.

***

Фотограф на весіллі:

— А де ж наша щаслива пара?

Один із гостей:

— Та ось же вони: молода та її мама...

РЕДАКЦІЙНА КОЛОНКА

НАРОДНА АРМІЯ

ЗАСНОВНИК – МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Реєстраційне свідоцтво
КВ № 2026 від 25.06.1996 р.

Газета надрукована у друкарні ТОВ «Мега-Поліграф» (вул. Марка Вовчка, 12/14, м. Київ, 04073).

Наклад 29866 Замовлення 53991

Ціна вроздріб – договірна

Головний редактор Роман ДРАПАК

Чергові по номеру — Андрій ЛИСЕНКО, Руслан ТКАЧУК

Провідний літературний співробітник — Наталія ШАРОЙКО

Адреса редакції: вул. Мельникова, 24, м. Київ, 04050

e-mail: n_army@army.kiev.ua

http://www.na.mil.gov.ua

Відділ передплати: тел.: (044) 489-50-12

Рр — Реклама редакції (подається безкоштовно)

Р — Реклама платна

Листування з читачами тільки на сторінках газети. Відповідальність за достовірність інформації та реклами несуть автори та рекламодавці. Редакція може не поділяти погляди автора. При передруку матеріалів посилання на «Народну армію» обов'язкове.

ISSN 1029-9114